

МОНГОЛ УЛСЫН СТАНДАРТ

Ангилалтын код: 35.240.70

Газарзүйн мэдээлэл. Хүн ам, нийгмийн орон зайн өгөгдлийн үзүүлэлт	MNS 6925-18 : 2021
Geographic information. Demography and Socio information	

Стандарт, хэмжил зүйн газрын даргын 2021 оны 07 дугаар сарын 09-ны өдрийн С/36 дугаар тушаалаар батлав.

Энэхүү стандартыг Стандарт, техникийн зохицуулалтын улсын мэдээллийн нэгдсэн санд бүртгэсэн 2021 оны 08 дугаар сарын 16-ны өдрөөс эхлэн хүчинтэй.

1 Хамрах хүрээ

Хүн ам, нийгмийн үзүүлэлтийн орон зайн суурь өгөгдлийн сан нь хүн ам, хөдөлмөр эрхлэлт, ядуурал, эрүүл мэнд боловсрол, хүний хөгжлийн үзүүлэлт гэсэн дэд сэдвүүдийн үндсэн болон дэлгэрэнгүй мэдээллийг агуулна.

Энэхүү стандарт нь хүн ам, нийгмийн орон зайн суурь өгөгдлийн сангийн бүтэц, стерео төрлүүд, атрибут мэдээллийн шаардлага, UML диаграмм (Загварчлалын Нэгдмэл Хэл: UML-Unified Modeling Language), өгөгдлийн чанарын үзүүлэлтүүдийг тодорхойлоход хамаарна.

Монгол улсын нийт газар нутгийн хэмжээнд хүн ам, нийгмийн орон зайн суурь өгөгдлийг бүрдүүлэх, шинэчлэх, хөтлөх үйл ажиллагаа эрхэлдэг бүх байгууллага аж ахуйн нэгж энэхүү стандартад орсон өгөгдлийн сангийн бүтэц, техникийн шаардлагыг хэрэглэнэ.

2 Норматив эшлэл

Энэхүү стандартад дараах эш татсан стандарт, баримт бичгүүдийг хэрэглэнэ. Огноо заасан эшлэлийн хувьд зөвхөн эш татсан хэвлэлийг хэрэглэнэ. Огноо заагаагүй эшлэлийн хувьд тухайн стандартын хамгийн сүүлийн хэвлэл (нэмэлтийн хамт)-ийг хэрэглэнэ.

ISO 19107: 2005, Газар зүйн мэдээлэл – Орон зайн бүдүүвч;

ISO 19108: 2005, Газар зүйн мэдээлэл – Цаг хугацааны бүдүүвч;

ISO 19108-с, 2002/Cor 1: 2006, Газар зүйн мэдээлэл – Цаг хугацааны бүдүүвч, Техникийн засвар 1;

ISO 19111: 2007, Газар зүйн мэдээлэл – Орон зайн суурь солбицол;

ISO 19113: 2005, Газар зүйн мэдээлэл – Чанарын зарчим;

ISO 19118: 2006, Газар зүйн мэдээлэл – Кодлолт;

ISO 19125-1: 2004, Газар зүйн мэдээлэл – Энгийн биетийн хандалт - 1-р хэсэг: Нийтлэг архитектур;

ISO 19135: 2007, Газар зүйн мэдээлэл – Бүртгэлийн процедур;

ISO 19138: 2006, Газар зүйн мэдээлэл – Өгөгдлийн чанарын хэмжүүр;

ISO/DIS 19157, Газар зүйн мэдээлэл – Өгөгдлийн чанар;

3 Нэр томьёо, тодорхойлолт

Энэхүү стандарт ба түүнд холбогдох бусад стандартын хувьд дараах нэр томьёо, тодорхойлолтыг хэрэглэнэ.

3.1 Үндсэн агуулгад хамаарах ойлголт

3.1.1

орон зайн өгөгдөл

газрын гадарга дээрх болон доорх, ус, хөрс, агаар, сансрын, газрын хэвлийн орон зайд орших байгалийн болон хүний үйл ажиллагаагаар бүтээгдсэн биет юмс, үзэгдлийн байрлал, хил зааг, түүний шинж чанарыг тодорхойлсон мэдээллийн цогц

3.1.2

орон зайн суурь өгөгдөл

харьцангуй урт хугацаанд үл өөрчлөгдөх, оролцогч талуудын хэрэгцээг нийтлэгээр хангах боломжтой, үндсэн буюу голлох мэдээлэл гэж тодорхойлсон орон зайн өгөгдөл.

3.1.3

өгөгдлийн багц

өгөгдлийн сангийн нэг сэдэвчилсэн агуулгын хүрээнд багтах хэд хэдэн өгөгдлийн цуглуулгыг

3.1.4

стерео төрөл

стандартад ашиглаж байгаа биет болон атрибутын ижил төстэй шинж чанарыг харгалзан үүсгэсэн ангилал, төрлийг

3.1.5

өгөгдөл төрөл

ямар нэгэн геометр дүрслэл агуулаагүй, өгөгдлийн сэдэвчилсэн утга, хэмжээс, формат зэргийг илэрхийлэгч, хэд хэдэн үзүүлэлтүүдийг агуулсан төрлийг.

3.1.6

биет төрөл

орон зайн агуулга бүхий геометр биетээр дүрсэлсэн болон дүрслэх боломжтой биетийг илэрхийлэгч төрлийг.

3.1.7

кодын жагсаалт

биетийн төрөл эсвэл өгөгдлийн төрлийн атрибутаг ашиглах урьдчилан боловсруулж үүсгэсэн ангиллын утгын жагсаалт.

3.1.8

домэйн

тухайн сэдвийн үзүүлэлтийн агуулгын хүрээг илэрхийлэгч. Тухайлбал, хэмжээс /measure/ заасан утгын төрөлд “хэмжсэн тоон утга” байх ёстой гэсэн шалгуур нь домэйн болохыг.

3.2 Атрибутын утгын төрөлд /Value type/ хамаарах ойлголт

3.2.1

Character string

тэмдэгтийн мөр. Бичиглэхэд ашигладаг тэмдэгтүүдийн жагсаалт.

3.2.2

Date time

Цаг хугацааг заасан утгын төрөл. Огноо, цагийн хослол хэлбэрээр байна.

3.2.3

Decimal

Аравтын бутархайгаар илэрхийлсэн бутархай тоон утга.

3.2.4

Identifier

Өгөгдөл мэдээллийг хариуцагч эрх бүхий байгууллагаас олгосон орон зайн объектын танигч буюу тодорхойлогч. Энэ нь тухайн өгөгдлийг бусад программ, системүүд лавлах, холбох үед ашиглана. [Эх сурвалж: INSPIRE DS-D2.5]

3.2.5

Integer

Тоон мэдээллийн хуваагаагүй, задгай нэгж ашиглаагүй бүхэл утга байна. [Эх сурвалж: ISO/TS 19103:2005]

3.2.6

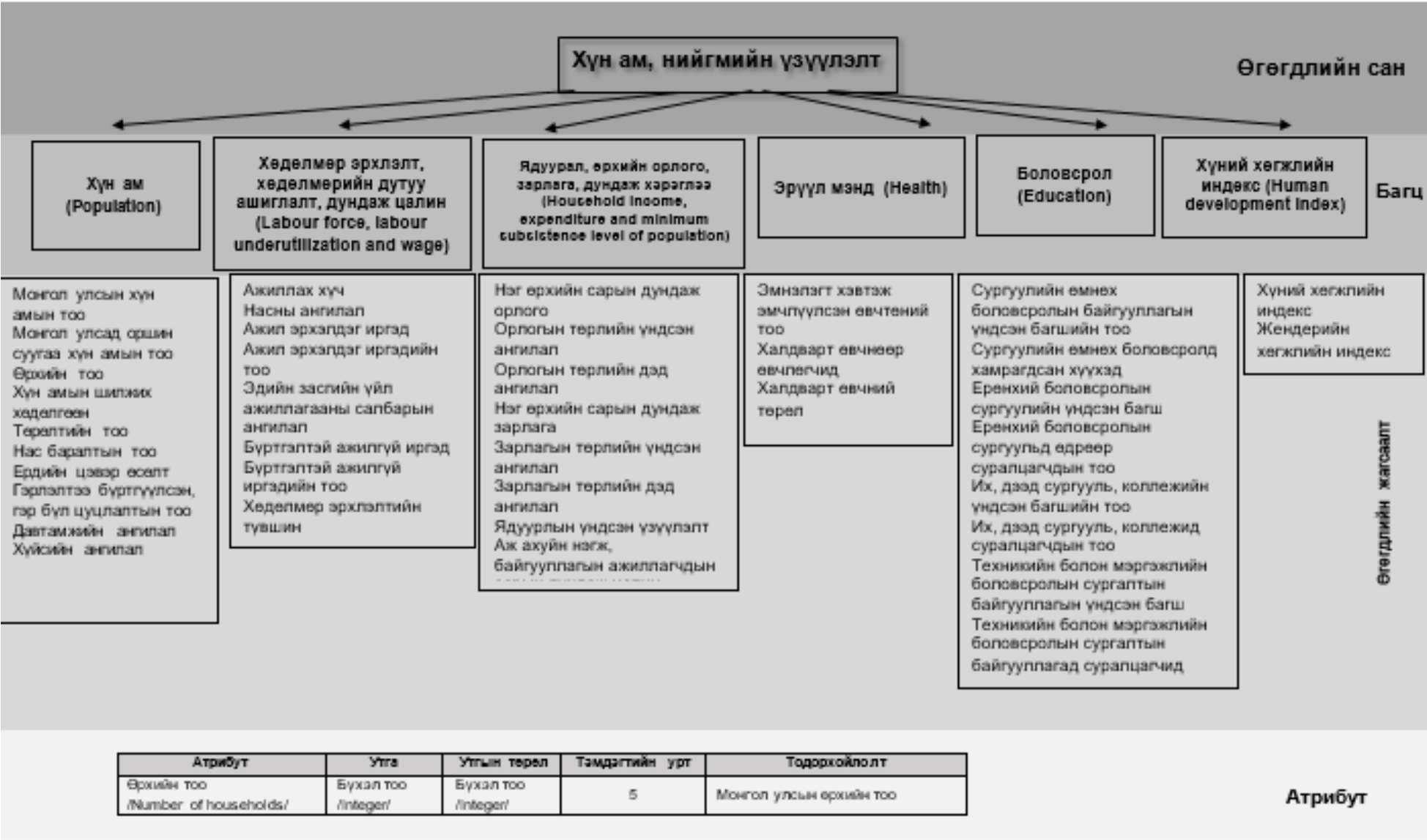
Number

Тоолсон хэмжсэн үр дүнг илэрхийлдэг тоон төрлийн утга. Энэ нь ерөнхий төрөл бөгөөд тодорхой (exact), болон ойролцоо (approximate) гэж ангилагдана. [Эх сурвалж: ISO/TS 19103:2005] Тоолсон хэмжсэн үр дүнг илэрхийлдэг тоон төрлийн утга.

4 Техникийн шаардлага

4.1 Орон зайн өгөгдлийн сангийн бүтэц, агуулгад тавих шаардлага

4.1.1 Орон зайн өгөгдлийн сан нь өгөгдлийг сэдэв, агуулгаас хамааруулан багцалсан хэлбэр болох “**өгөгдлийн багц**”, өгөгдлийн багц дотор агуулагдах **стерео төрлүүд**, өгөгдөл тус бүрийн дэлгэрэнгүй “**атрибут**”, атрибутаг орох мэдээллийг төрөлжүүлж ангилсан “**кодын жагсаалт**” гэсэн хэсгүүдээс тогтсон бүтэцтэй байна. (1-р зургийг үзнэ үү)

4.1.2 Орон зайн өгөгдлийн сангийн багц тус бүрээр биет төрлүүд тэдгээрт хамаарах өгөгдөл төрөл, биет төрөл болон өгөгдөл төрлийн атрибут, атрибутын талбарт оруулах утга болон утгын төрлийн А хавсралт норматив шаардлагыг заана.

4.1.3 В хавсралтаар кодын жагсаалтын норматив шаардлагыг тодорхойлно. Кодын жагсаалт нь атрибутын талбарт оруулах утгад ашиглах тогтмол утга бүхий ангилал гэж ойлгоно.

4.1.4 Орон зайн өгөгдлийн сангийн багцад орсон өгөгдөл нь А хавсралтын А.1-р хүснэгтэд үзүүлсэн «биет төрөл», «өгөгдөл төрөл», «кодын жагсаалт» гэсэн стерео төрөлтэй байх шаардлагыг хангана.

4.1.5 Биет төрөл тус бүрийн орон зайн дүрслэлийг А хавсралтын А.1-р хавсралтын хүснэгтэд “Биетийн төрөл” баганад үзүүлсэн шаардлагын дагуу дүрсэлнэ.

4.1.6 Өгөгдлийн нэрийг монгол, англи хэлээр тус тусад нь нэрлэх бөгөөд мэдээллийг бүрдүүлэхдээ тодорхойлолтоор илэрхийлсэн агуулгын дагуу байхыг шаардана.

4.1.7 Хүн ам, нийгмийн үзүүлэлтийн орон зайн суурь өгөгдлийн сан нь А хавсралтын А.1-р хүснэгтийн дагуу Хүн ам (Population), Хөдөлмөр эрхлэлт, хөдөлмөрийн дутуу ашиглалт, дундаж цалин (Labour force, labour underutilization and wage), Ядуурал, өрхийн орлого, зарлага, дундаж хэрэглээ (Household income, expenditure and minimum subsistence level of population), Эрүүл мэнд (Health), Боловсрол (Education), Хүний хөгжлийн индекс (Human development index) үзүүлэлт гэсэн 6 өгөгдлийн багцаас бүрдэнэ.

4.1.8 Хүн ам, нийгмийн үзүүлэлтийн орон зайн өгөгдлийн санд 29 биет төрөл, 2 өгөгдөл төрөл агуулна.

4.2 Атрибурад тавих шаардлага

4.2.1 Өгөгдлийн атрибут мэдээлэл нь өгөгдөл тус бүрээр А хавсралтын А.2-р хүснэгтэд үзүүлсэн шаардлагыг хангана.

4.2.2 Атрибут нь А хавсралтын А.2-р хүснэгтэд үзүүлсний дагуу атрибутын нэрийг монгол, /англи хэл/-ээр нэрлэх, “талбарт оруулах утга”, “утгын төрөл”, “тэмдэгтийн урт” гэсэн шаардлагыг хангахаас гадна тодорхойлолтод тусгасан мэдээллийн агуулгын дагуу бүрдүүлэлт, бичиглэлийг хийсэн байхыг шаардана.

4.2.3 Орон зайн өгөгдлийн сангийн биет төрөл нь давтагдашгүй гадаад танигч атрибутыг агуулах шаардлагатай. Гадаад танигч /ExternalID/ нь орон зайн объектын танигч нь өгөгдлийн сангийн гадаад танигч үүсгэхэд ашиглах тусгай танигч код бөгөөд “дотоод танигч” /Local ID/, “нэрийн талбар” /namespace/, “танигчийн хувилбар” /Version ID/ гэсэн 3 атрибутаас бүрдэнэ.

4.2.3.1 “Дотоод танигч /local ID/” нь тухайн өгөгдлийг хариуцагч эрх бүхий этгээдийн үүсгэж өгсөн танигч, тоо болон үсгийг агуулсан давтагдашгүй дугаар байна.

4.2.3.2 “Нэрийн талбар /Name space/” нь өгөгдлийн нэр эсвэл өгөгдөл хариуцагч эрх бүхий байгууллагын нэр.

4.2.3.3 “Танигчийн хувилбар /version ID/” нь орон зайн объектын одоогийн үйлчилж буй танигчийн хувилбар. Дотоод танигч шинэчлэгдсэн тохиолдолд хэд дэх эсвэл хэзээний хувилбар болохыг илэрхийлэгч үзүүлэлт бөгөөд дэс дугаар эсвэл огноо хэлбэрээр бүртгэнэ.

4.2.4 Хүн ам, нийгмийн орон зайн суурь өгөгдлийн сан нь 4.2.4.1 –д заасан “Хил зааг” /Boundary/ дэд өгөгдлийн сантай холбогдоно.

4.2.4.1 “Засаг захиргааны нэгж” /Administrative unit/ нь хүн ам, нийгмийн үзүүлэлтийн дүрслэгдэх засаг захиргааны нэгжийн кодын жагсаалтаас “Засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгж” /Administrative unit/ гэх атрибутаар холбогдох бөгөөд талбарт оруулах утгад засаг захиргааны нэгжийн түвшний ангиллыг ашиглах бөгөөд түүний агуулгыг “MNS 6925-16 : 2021, Газарзүйн мэдээлэл. Хил заагийн орон зайн өгөгдлийн үзүүлэлт” стандартаас авч ашиглана.

4.3 Кодын жагсаалтад тавих шаардлага

4.3.1 А хавсралтын А.1-р хүснэгтэд кодын жагсаалтын тодорхойлолт, В хавсралтад кодын жагсаалтын кодын утга, түүний тодорхойлолтын дагуу норматив шаардлагыг хангана.

4.3.2 Хүн ам, нийгмийн орон зайн өгөгдлийн санд 9 кодын жагсаалт агуулна.

4.3.3 А хавсралтын А.2 хүснэгтэд заасан атрибутын талбарт оруулах утгад заасан кодын жагсаалтын дагуу В хавсралтаас ангиллын утгыг сонгож оруулах нөхцөлөөр ашиглана.

4.4 UML диаграммд тавих шаардлага

4.4.1 Орон зайн объектын төрөл, атрибут, утгын төрөл, тэдгээрийн холбоосыг С хавсралтад үзүүлсэн UML (Загварчлалын Нэгдмэл Хэл: UML-Unified Modeling Language) диаграммын дагуу өгөгдлийг загварчилна.

4.4.2 Орон зайн өгөгдлийг загварчлах, боловсруулалтыг автоматжуулах, хэрэглээний схемд суурилсан өөр өөр түвшний өгөгдлийг уялдуулахад С хавсралтад үзүүлсэн UML диаграммыг ашиглана.

4.4.3 С хавсралтад үзүүлсэн UML диаграммаас гадна хүн ам, нийгмийн үзүүлэлтийн орон зайн суурь өгөгдлийн сантай хамааралтай бусад орон зайн суурь өгөгдлийн сангийн UML диаграммыг ашиглахыг зөвшөөрнө.

ТӨГСӨВ.

А хавсралт
(норматив)

Орон зайн өгөгдлийн бүтэц, агуулга

А.1-р хүснэгт – Хүн ам, нийгмийн орон зайн суурь өгөгдлийн багц ба ангилал

А.1.1 Өгөгдлийн багц: Хүн ам (Population)

Д/д	Өгөгдлийн нэр	Стереo төрөл	Биетийн төрөл	Тодорхойлолт
1	Монгол улсын хүн амын тоо <i>/Population of Mongolia/</i>	«биет төрөл» <i>/feature type/</i>	Полигон	Монгол Улсын хүн ам гэж МУ-ын нутаг дэвсгэрт байнга (183 хоног буюу 6 сараас дээш хугацаагаар) оршин суугаа МУ-ын харьяат иргэд болон гадаадад амьдарч байгаа МУ-ын харьяат иргэдийг хэлнэ.
2	Монгол улсад оршин суугаа хүн амын тоо <i>/Resident population in Mongolia/</i>	«биет төрөл» <i>/feature type/</i>	Полигон	Монгол Улсын нутаг дэвсгэрт оршин суугаа хүн ам гэж МУ-ын нутаг дэвсгэрт байнга (183 хоног буюу 6 сараас дээш хугацаагаар) оршин суугаа МУ-ын харьяат иргэд, гадаадын харьяат болон харьяалалгүй иргэдийг хэлнэ.
3	Өрхийн тоо <i>/Number of households/</i>	«биет төрөл» <i>/feature type/</i>	Полигон	Ганц бие болон нэг орон байранд хамт амьдардаг, нэгдмэл төсөвтэй, хүнс, амьдралын наад захын хэрэгцээгээ хамтран хангадаг хэсэг бүлэг хүмүүсийг өрх гэнэ. Өрхийн гишүүд нь хоорондоо ураг төрлийн холбоотой, хамаатан садан, зарим гишүүд нь огт хамааралгүй, эсвэл эдгээрийн аль алианаас бүрдсэн байж болно. Өрх гэдэг нь гэр бүл гэсэн ойлголтоос ялгаатай. Нэг өрхөд нэг болон хэд хэдэн гэр бүл амьдарч байж болно.
4	Хүн амын шилжих хөдөлгөөн <i>/Population migration/</i>	«биет төрөл» <i>/feature type/</i>	Полигон	Тухайн улс, орны хилийн хүрээн доторх засаг захиргааны нэгж хоорондох, түүнчлэн байршлын хувьд (хот, хөдөө) явагдах хүн амын суурьшлын өөрчлөлтөөр тодорхойлогдоно.
5	Төрөлтийн тоо <i>/Number of births/</i>	«биет төрөл» <i>/feature type/</i>	Полигон	Эмэгтэйчүүдийн амьд төрүүлсэн хүүхдийн тоогоор илэрхийлнэ
6	Нас баралтын тоо <i>/Number of deaths/</i>	«биет төрөл» <i>/feature type/</i>	Полигон	Тухайн жилд нас барсан хүний тоог илэрхийлнэ.
7	Ердийн цэвэр өсөлт <i>/Natural increase/</i>	«биет төрөл» <i>/feature type/</i>	Полигон	Тухайн жилийн хүн амын төрөлт, нас баралтын тооны зөрүүгээр илэрхийлэгдэнэ..
8	Гэрлэлтээ бүртгүүлсэн, гэр бүл цуцлалтын тоо <i>/Marriages and divorces/</i>	«биет төрөл» <i>/feature type/</i>	Полигон	Гэр бүлийн тухай Монгол Улсын хууль болон уламжлалт ёсны дагуу гэрлэлтээ батлуулсан болон хуулийн дагуу цуцалснаас хойших хугацааг харгалзахгүйгээр дахин

				гэрлээгүй байгаа хүмүүсийг гэр бүлээ цуцалж салсан гэж үзнэ.
9	Давтамжийн ангилал /Period value/	«кодын жагсаалт» /code list/	Ангилал	Тухайн тоо баримтыг бүртгэж авсан давтамж.
10	Хүйсийн ангилал /Sex value/	«кодын жагсаалт» /code list/	Ангилал	Хүйсийн ангилал.

А.1.2 Өгөгдлийн багц: Хөдөлмөр эрхлэлт, хөдөлмөрийн дутуу ашиглалт, дундаж цалин (Labour force, labour underutilization and wage)

Д/д	Өгөгдлийн нэр	Стерео төрөл	Биетийн төрөл	Тодорхойлолт
1	Ажиллах хүч /Labour force/	«биет төрөл» /feature type/	Полигон	Ажиллах хүч гэж тухайн хугацаанд зөвхөн хөдөлмөр эрхлэлтийн ажлын хэлбэрийн хүрээнд, цалин хөлс, орлого олох зорилгоор бусдын хэрэглээнд зориулан бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэх, үйлчилгээ үзүүлэхэд хүч хөдөлмөрөө нийлүүлж байгаа ажиллагчид болон нийлүүлэхэд бэлэн байгаа ажилгүй хүн юм.
2	Насны ангилал /Age group value/	«кодын жагсаалт» /code list/	Ангилал	Ажиллах боломжтой иргэдийн насны ангилал.
3	Ажил эрхэлдэг иргэд /Employment/	«биет төрөл» /feature type/	Полигон	Ажиллагч гэж зөвхөн хөдөлмөр эрхлэлтийн ажлын хэлбэрийн хүрээнд, цалин хөлс, орлого олох зорилгоор бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэж, үйлчилгээ үзүүлж буй хөдөлмөрийн насны хүнийг хэлнэ.
4	Ажил эрхэлдэг иргэдийн тоо /Employed people/	«өгөгдөл төрөл» /data type/	-	Ажил эрхэлдэг иргэд
5	Эдийн засгийн үйл ажиллагааны салбарын ангилал /Classification of economic activites value/	«кодын жагсаалт» /code list/	Ангилал	Ажил эрхэлдэг иргэдийн ажилладаг эдийн засгийн үйл ажиллагааны салбарын ангилал.
6	Бүртгэлтэй ажилгүй иргэд /Registered unemployed/	«биет төрөл» /feature type/	Полигон	Цалин хөлс, орлого олох зорилгоор хөдөлмөр эрхлээгүй, тухайн хугацаанд хөдөлмөр эрхлэхэд бэлэн болон Хөдөлмөр эрхлэлтийн байгууллагад ажил хайж бүртгүүлсэн ажилгүй хүн юм.
7	Бүртгэлтэй ажилгүй иргэдийн тоо /Registered unemployed people/	«өгөгдөл төрөл» /data type/	-	Бүртгэлтэй ажилгүй иргэдийн тоо

8	Хөдөлмөр эрхлэлтийн түвшин <i>/Employment to population ratio/</i>	«биет төрөл» <i>/feature type/</i>	Полигон	Хөдөлмөр эрхлэлтийн түвшин нь хөдөлмөрийн насны хүн амын хэдэн хувийг ажиллагчид эзэлж байгааг харуулдаг үзүүлэлт юм.
---	--	---------------------------------------	---------	---

А.1.3 Өгөгдлийн багц: Ядуурал, өрхийн орлого, зарлага, дундаж хэрэглээ (Household income, expenditure and minimum subsistence level of population)

Д/д	Өгөгдлийн нэр	Стерео төрөл	Биетийн төрөл	Тодорхойлолт
1	Нэг өрхийн сарын дундаж орлого <i>/Monthly average income per household/</i>	«биет төрөл» <i>/feature type/</i>	Полигон	Өрхийн төсвийн үндэс бөгөөд тогтсон болон тогтмол бус хугацаанд орж ирж байгаа бараа, үйлчилгээ, мөнгөн орлого юм.
2	Орлогын төрлийн үндсэн ангилал <i>/Income type value/</i>	«кодын жагсаалт» <i>/code list/</i>	Ангилал	Орлогын төрлийн үндсэн ангилал.
3	Орлогын төрлийн дэд ангилал <i>/Income sub type value/</i>	«кодын жагсаалт» <i>/code list/</i>	Ангилал	Орлогын төрлийн дэд ангилал.
4	Нэг өрхийн сарын дундаж зарлага <i>/Monthly average expenditure per household/</i>	«биет төрөл» <i>/feature type/</i>	Полигон	Орлогын адил өрхийн төсвийг бүрдүүлэгч чухал бүрэлдэхүүн бөгөөд өрх нь амьжиргаандаа хэрэгтэй зүйлээ худалдан авахад өрхийн орлогоос гарч буй хэсгийг зарлага гэнэ.
5	Зарлагын төрлийн үндсэн ангилал <i>/Expenditure type value/</i>	«кодын жагсаалт» <i>/code list/</i>	Ангилал	Зарлагын төрлийн үндсэн ангилал.
6	Зарлагын төрлийн дэд ангилал <i>/Expenditure sub type value/</i>	«кодын жагсаалт» <i>/code list/</i>	Ангилал	Зарлагын төрлийн дэд ангилал.
7	Ядуурлын үндсэн үзүүлэлт <i>/Poverty main indicators/</i>	«биет төрөл» <i>/feature type/</i>	Полигон	Ядуурлын хамралтын хүрээний индекс ($\alpha=0$) буюу ядуурлын түвшин нь нийт хүн амд ядуурлын шугамаас доогуур хэрэглээтэй хүн амын эзлэх хувийг харуулна. Ядуурлын гүнзгийрэлтийн индекс ($\alpha=1$) нь ядуу хүн амын хэрэглээний дундаж түвшин ядуурлын шугамаас хэдэн хувиар доогуур байгааг илэрхийлнэ.
8	Аж ахуйн нэгж, байгууллагын ажиллагчдын сарын дундаж цалин <i>/Monthly average wages and salaries/</i>	«биет төрөл» <i>/feature type/</i>	Полигон	Дундаж цалин хөлс нь тайлант хугацаанд цалин хөлс авсан ажиллагчдын тоогоор жигнэсэн нийт цалин хөлс болон тайлант хугацаанд цалин хөлс авсан

				ажиллагчдын тооны харьцаа юм.
--	--	--	--	-------------------------------

А.1.4 Өгөгдлийн багц: Эрүүл мэнд (Health)

Д/д	Өгөгдлийн нэр	Стереo төрөл	Биетийн төрөл	Тодорхойлолт
1	Эмнэлэгт хэвтэж эмчлүүлсэн өвчтөний тоо <i>/Inpatients people/</i>	«биет төрөл» <i>/feature type/</i>	Полигон	Жилд эмнэлэгт хэвтэн эмчлүүлсэн хүний тоогоор илэрхийлэгдэнэ.
2	Халдварт өвчнөөр өвчлөгчид <i>/Incidence of communicable diseases/</i>	«биет төрөл» <i>/feature type/</i>	Полигон	Жилд амбулаториор шинээр бүртгэгдсэн нийт халдварт өвчний тохиолдлын тоогоор илэрхийлэгдэнэ.
3	Халдварт өвчний төрөл <i>/Type of communicable diseases value/</i>	«кодын жагсаалт» <i>/code list/</i>	Ангилал	Халдварт өвчний төрөл.

А.1.5 Өгөгдлийн багц: Боловсрол (Education)

Д/д	Өгөгдлийн нэр	Стереo төрөл	Биетийн төрөл	Тодорхойлолт
1	Сургуулийн өмнөх боловсролын байгууллагын үндсэн багшийн тоо <i>/Number of full-time teachers in pre-school institutions/</i>	«биет төрөл» <i>/feature type/</i>	Полигон	Сургуулийн өмнөх боловсролын байгууллагын үндсэн багшийн тоо байна.
2	Сургуулийн өмнөх боловсролд хамрагдсан хүүхэд <i>/Children in pre-school institutions/</i>	«биет төрөл» <i>/feature type/</i>	Полигон	Монгол улсад үйл ажиллагаа явуулж байгаа сургуулийн өмнөх боловсролын байгууллагад хамрагдсан хүүхдийн тоо байна.
3	Ерөнхий боловсролын сургуулийн үндсэн багш <i>/Full-time teachers in general educational schools/</i>	«биет төрөл» <i>/feature type/</i>	Полигон	Ерөнхий боловсролын сургуулийн бага, дунд, ахлах ангийн үндсэн багшийн тоо байна.
4	Ерөнхий боловсролын сургуульд өдрөөр суралцагчдын тоо <i>/Full-time students of general educational schools/</i>	«биет төрөл» <i>/feature type/</i>	Полигон	Монгол улсад үйл ажиллагаа явуулж байгаа ерөнхий боловсролын сургуульд өдрөөр суралцагчдын тоо байна.

5	Их, дээд сургууль, коллежийн үндсэн багшийн тоо <i>/Number of full-time teachers in universities, institutes and colleges/</i>	«биет төрөл» <i>/feature type/</i>	Полигон	Их, дээд сургууль, коллежийн үндсэн багшийн тоо байна.
6	Их, дээд сургууль, коллежид суралцагчдын тоо <i>/Number of students in universities, institutes and colleges/</i>	«биет төрөл» <i>/feature type/</i>	Полигон	Монгол улсад үйл ажиллагаа явуулж байгаа их, дээд сургууль, коллежид суралцагчдын тоо байна.
7	Техникийн болон мэргэжлийн боловсролын сургалтын байгууллагын үндсэн багш <i>/Full-time teachers in technical and vocational education institutions/</i>	«биет төрөл» <i>/feature type/</i>	Полигон	Техникийн болон мэргэжлийн боловсролын сургалтын байгууллагын ажиллагчид болон үндсэн багшийн тоо байна.
8	Техникийн болон мэргэжлийн боловсролын сургалтын байгууллагад суралцагчид <i>/Students in vocational and technical education institutions/</i>	«биет төрөл» <i>/feature type/</i>	Полигон	Монгол улсад үйл ажиллагаа явуулж байгаа техникийн болон мэргэжлийн боловсролын сургалтын байгууллагад суралцагчдын тоо байна.

А.1.6 Өгөгдлийн багц: Хүний хөгжлийн индекс (Human development index)

Д/д	Өгөгдлийн нэр	Стерео төрөл	Биетийн төрөл	Тодорхойлолт
1	Хүний хөгжлийн индекс <i>/Human development index/</i>	«биет төрөл» <i>/feature type/</i>	Полигон	Хүний хөгжлийн индекс (ХХИ) нь хүний чадавхын хөгжлийг харуулах бөгөөд эрүүл саруул байж, урт удаан наслах; эрдэм мэдлэг эзэмших; амьжиргааны зохистой нөхцөлд аж төрөх гэсэн хүний амьдралын үндсэн гурван хэмжигдэхүүнээр илэрхийлэгдэнэ.
2	Жендерийн хөгжлийн индекс <i>/Gender development index/</i>	«биет төрөл» <i>/feature type/</i>	Полигон	Жендерийн хөгжлийн индекс нь хүний хөгжлийн үндсэн гурван хэмжигдэхүүн дэх эмэгтэйчүүд болон эрэгтэйчүүдийн хоорондын тэгш бус байдлыг илэрхийлнэ.

А.2-р хүснэгт - Орон зайн өгөгдлийн дэд сангийн давхаргын атрибутын агуулга

А.2.1 Өгөгдлийн багц – Хүн ам (Population)

А.2.1.1 Биет төрлийн нэр: Монгол улсын хүн амын тоо (Population of Mongolia)

Д/д	Атрибут	Талбарт оруулах утга	Утгын төрөл	Тэмдэгтийн урт	Тодорхойлолт
1	Дотоод танигч /Local ID/	Тэмдэгтийн мөр /Character string/	Тэмдэгтийн мөр /Character string/	50	Тухайн өгөгдлийг хариуцагч эрх бүхий этгээдийн үүсгэж өгсөн танигч, тоо болон үсгийг агуулсан давтагдашгүй дугаар байна.
2	Нэрийн талбар /Name space/	Тэмдэгтийн мөр /Character string/	Тэмдэгтийн мөр /Character string/	100	Өгөгдлийн нэр эсвэл өгөгдөл хариуцагч эрх бүхий байгууллагын нэр.
3	Танигчийн хувилбар /Version ID/	Огноо /Date time/	Огноо /Date time/	25	Орон зайн объектын одоогийн үйлчилж буй танигчийн хувилбар. Дотоод танигч шинэчлэгдсэн тохиолдолд хэд дэх эсвэл хэзээний хувилбар болохыг илэрхийлэгч үзүүлэлт бөгөөд дэс дугаар эсвэл огноо хэлбэрээр бүртгэнэ.
4	Мэдээлэл бүртгэсэн огноо /Begin lifespan version/	Огноо /Date time/	Огноо /Date time/	20	Орон зайн объектын энэ хувилбарыг орон зайн өгөгдлийн багцад оруулсан эсвэл өөрчилсөн огноо болон цаг.
5	Мэдээлэл засварласан, устгасан огноо /End lifespan version/	Огноо /Date time/	Огноо /Date time/	20	Орон зайн объектын энэ хувилбарыг орлуулсан эсвэл орон зайн өгөгдлийн багцад ашиглахаа больсон огноо.
6	Засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгж /Administrative unit/	Засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгжийн анхдагч ангилал /Administrative unit primary class value/	-	-	Засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгжийн ангилал. Administrative unit primary class value - кодын жагсаалтын утгаас авч ашиглана.
7	Хүйс /Sex/	Хүйсийн ангилал /Sex value/	-	-	Хүйсийн ангилал.
8	Монгол улсын хүн амын тоо /Population of Mongolia/	Бүхэл тоо /Integer/	Бүхэл тоо /Integer/	7	Монгол Улсын хүн ам гэж МУ-ын нутаг дэвсгэрт байнга (183 хоног буюу 6 сараас дээш хугацаагаар) оршин суугаа МУ-ын харьяат иргэд болон гадаадад амьдарч байгаа МУ-ын харьяат иргэдийг хэлнэ.

ГАЗРЫН САЛБАРЫН СТАНДАРТЧИЛЛЫН ТЕХНИКИЙН ХӨРӨӨ /ТУ-36/ УЛСЫН ҮЗЛЭГ-2026

СТАНДАРТ, ХЭМЖИЛ ЗҮЙН ГАЗАР: 2026-03-31

Монгол Улсын стандарт мөн болно. Хувилан олшруулахыг хориглоно.

9	Давтамж /Period/	Давтамжийн ангилал /Period value/	-	-	Мэдээллийг бүртгэдэг хугацааны давтамж.
---	-------------------------	---	---	---	---

А.2.1.2 Биет төрлийн нэр: Монгол улсад оршин суугаа хүн амын тоо (Resident population in Mongolia)

Д/д	Атрибут	Талбарт оруулах утга	Утгын төрөл	Тэмдэгтийн урт	Тодорхойлолт
1	Дотоод танигч /Local ID/	Тэмдэгтийн мөр /Character string/	Тэмдэгтийн мөр /Character string/	50	Тухайн өгөгдлийг хариуцагч эрх бүхий этгээдийн үүсгэж өгсөн танигч, тоо болон үсгийг агуулсан давтагдашгүй дугаар байна.
2	Нэрийн талбар /Name space/	Тэмдэгтийн мөр /Character string/	Тэмдэгтийн мөр /Character string/	100	Өгөгдлийн нэр эсвэл өгөгдөл хариуцагч эрх бүхий байгууллагын нэр.
3	Танигчийн хувилбар /Version ID/	Огноо /Date time/	Огноо /Date time/	25	Орон зайн объектын одоогийн үйлчилж буй танигчийн хувилбар. Дотоод танигч шинэчлэгдсэн тохиолдолд хэд дэх эсвэл хэзээний хувилбар болохыг илэрхийлэгч үзүүлэлт бөгөөд дэс дугаар эсвэл огноо хэлбэрээр бүртгэнэ.
4	Мэдээлэл бүртгэсэн огноо /Begin lifespan version/	Огноо /Date time/	Огноо /Date time/	20	Орон зайн объектын энэ хувилбарыг орон зайн өгөгдлийн багцад оруулсан эсвэл өөрчилсөн огноо болон цаг.
5	Мэдээлэл засварласан, устгасан огноо /End lifespan version/	Огноо /Date time/	Огноо /Date time/	20	Орон зайн объектын энэ хувилбарыг орлуулсан эсвэл орон зайн өгөгдлийн багцад ашиглахаа больсон огноо.
6	Засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгж /Administrative unit/	Засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгжийн анхдагч ангилал /Administrative unit primary class value/	-	-	Засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгжийн ангилал. Administrative unit primary class value - кодын жагсаалтын утгаас авч ашиглана.
7	Хүйс /Sex/	Хүйсийн ангилал /Sex value/	-	-	Хүйсийн ангилал.
8	Оршин суугаа хүн амын тоо /Resident population in Mongolia/	Бүхэл тоо /Integer/	Бүхэл тоо /Integer/	7	Монгол улсад оршин суугаа хүн амын тоо.
9	Давтамж /Period/	Давтамжийн ангилал /Period value/	-	-	Мэдээллийг бүртгэдэг хугацааны давтамж.

А.2.1.3 Биет төрлийн нэр: Өрхийн тоо (Number of households)

ТАЗАРГА: ӨРХИЙН ТООНЫ СТАНДАРТ, ХЭМЖИЛ ЗҮЙН ГАЗАР: 2026-03-31
Монгол Улсын стандарт мөн болно. Хувилан олшруулахыг хориглоно.

Д/д	Атрибут	Талбарт оруулах утга	Утгын төрөл	Тэмдэгтийн урт	Тодорхойлолт
1	Дотоод танигч /Local ID/	Тэмдэгтийн мөр /Character string/	Тэмдэгтийн мөр /Character string/	50	Тухайн өгөгдлийг хариуцагч эрх бүхий этгээдийн үүсгэж өгсөн танигч, тоо болон үсгийг агуулсан давтагдашгүй дугаар байна.
2	Нэрийн талбар /Name space/	Тэмдэгтийн мөр /Character string/	Тэмдэгтийн мөр /Character string/	100	Өгөгдлийн нэр эсвэл өгөгдөл хариуцагч эрх бүхий байгууллагын нэр.
3	Танигчийн хувилбар /Version ID/	Огноо /Date time/	Огноо /Date time/	25	Орон зайн объектын одоогийн үйлчилж буй танигчийн хувилбар. Дотоод танигч шинэчлэгдсэн тохиолдолд хэд дэх эсвэл хэзээний хувилбар болохыг илэрхийлэгч үзүүлэлт бөгөөд дэс дугаар эсвэл огноо хэлбэрээр бүртгэнэ.
4	Мэдээлэл бүртгэсэн огноо /Begin lifespan version/	Огноо /Date time/	Огноо /Date time/	20	Орон зайн объектын энэ хувилбарыг орон зайн өгөгдлийн багцад оруулсан эсвэл өөрчилсөн огноо болон цаг.
5	Мэдээлэл засварласан, устгасан огноо /End lifespan version/	Огноо /Date time/	Огноо /Date time/	20	Орон зайн объектын энэ хувилбарыг орлуулсан эсвэл орон зайн өгөгдлийн багцад ашиглахаа больсон огноо.
6	Засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгж /Administrative unit/	Засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгжийн анхдагч ангилал /Administrative unit primary class value/	-	-	Засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгжийн ангилал. Administrative unit primary class value - кодын жагсаалтын утгаас авч ашиглана.
7	Өрхийн тоо /Number of households/	Бүхэл тоо /Integer/	Бүхэл тоо /Integer/	7	Монгол улсын өрхийн тоо.
8	Давтамж /Period/	Давтамжийн ангилал /Period value/	-	-	Мэдээллийг бүртгэдэг хугацааны давтамж.

А.2.1.4 Биет төрлийн нэр: Хүн амын шилжих хөдөлгөөн (Population migration)

Д/д	Атрибут	Талбарт оруулах утга	Утгын төрөл	Тэмдэгтийн урт	Тодорхойлолт
1	Дотоод танигч /Local ID/	Тэмдэгтийн мөр /Character string/	Тэмдэгтийн мөр /Character string/	50	Тухайн өгөгдлийг хариуцагч эрх бүхий этгээдийн үүсгэж өгсөн танигч, тоо болон үсгийг агуулсан давтагдашгүй дугаар байна.

ГАЗРЫН САЛБАРЫН СТАНДАРТЧИЛЛЫН ТЕХНИКИЙН ХОРОО /ТХ-36/ УЛСЫН ҮЗЛЭГ-2026

СТАНДАРТ, ХЭМЖИЛГЭЙН ТАСАР: 2026-03-31

Монгол Улсын стандарт мөн болно. Хувилан олшруулахыг хориглоно.

2	Нэрийн талбар /Name space/	Тэмдэгтийн мөр /Character string/	Тэмдэгтийн мөр /Character string/	100	Өгөгдлийн нэр эсвэл өгөгдөл хариуцагч эрх бүхий байгууллагын нэр.
3	Танигчийн хувилбар /Version ID/	Огноо /Date time/	Огноо /Date time/	25	Орон зайн объектын одоогийн үйлчилж буй танигчийн хувилбар. Дотоод танигч шинэчлэгдсэн тохиолдолд хэд дэх эсвэл хэзээний хувилбар болохыг илэрхийлэгч үзүүлэлт бөгөөд дэс дугаар эсвэл огноо хэлбэрээр бүртгэнэ.
4	Мэдээлэл бүртгэсэн огноо /Begin lifespan version/	Огноо /Date time/	Огноо /Date time/	20	Орон зайн объектын энэ хувилбарыг орон зайн өгөгдлийн багцад оруулсан эсвэл өөрчилсөн огноо болон цаг.
5	Мэдээлэл засварласан, устгасан огноо /End lifespan version/	Огноо /Date time/	Огноо /Date time/	20	Орон зайн объектын энэ хувилбарыг орлуулсан эсвэл орон зайн өгөгдлийн багцад ашиглахаа больсон огноо.
6	Засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгж /Administrative unit/	Засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгжийн анхдагч ангилал /Administrative unit primary class value/	-	-	Засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгжийн ангилал. Administrative unit primary class value - кодын жагсаалтын утгаас авч ашиглана.
7	Шилжин явсан /Out migration/	Бүхэл тоо /Integer/	Бүхэл тоо /Integer/	5	Шилжин явсан хүн амын тоо.
8	Шилжин ирсэн /In migration/	Бүхэл тоо /Integer/	Бүхэл тоо /Integer/	5	Шилжин ирсэн хүн амын тоо.
9	Давтамж /Period/	Давтамжийн ангилал /Period value/	-	-	Мэдээллийг бүртгэдэг хугацааны давтамж.

A.2.1.5 Биет төрлийн нэр: Төрөлтийн тоо (Number of births)

Д/д	Атрибут	Талбарт оруулах утга	Утгын төрөл	Тэмдэгтийн урт	Тодорхойлолт
1	Дотоод танигч /Local ID/	Тэмдэгтийн мөр /Character string/	Тэмдэгтийн мөр /Character string/	50	Тухайн өгөгдлийг хариуцагч эрх бүхий этгээдийн үүсгэж өгсөн танигч, тоо болон үсгийг агуулсан давтагдашгүй дугаар байна.
2	Нэрийн талбар /Name space/	Тэмдэгтийн мөр /Character string/	Тэмдэгтийн мөр /Character string/	100	Өгөгдлийн нэр эсвэл өгөгдөл хариуцагч эрх бүхий байгууллагын нэр.

3	Танигчийн хувилбар /Version ID/	Огноо /Date time/	Огноо /Date time/	25	Орон зайн объектын одоогийн үйлчилж буй танигчийн хувилбар. Дотоод танигч шинэчлэгдсэн тохиолдолд хэд дэх эсвэл хэзээний хувилбар болохыг илэрхийлэгч үзүүлэлт бөгөөд дэс дугаар эсвэл огноо хэлбэрээр бүртгэнэ.
4	Мэдээлэл бүртгэсэн огноо /Begin lifespan version/	Огноо /Date time/	Огноо /Date time/	20	Орон зайн объектын энэ хувилбарыг орон зайн өгөгдлийн багцад оруулсан эсвэл өөрчилсөн огноо болон цаг.
5	Мэдээлэл засварласан, устгасан огноо /End lifespan version/	Огноо /Date time/	Огноо /Date time/	20	Орон зайн объектын энэ хувилбарыг орлуулсан эсвэл орон зайн өгөгдлийн багцад ашиглахаа больсон огноо.
6	Засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгж /Administrative unit/	Засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгжийн анхдагч ангилал /Administrative unit primary class value/	-	-	Засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгжийн ангилал. Administrative unit primary class value - кодын жагсаалтын утгаас авч ашиглана.
7	Төрөлтийн тоо /Number of birth/	Бүхэл тоо /Integer/	Бүхэл тоо /Integer/	7	Эмэгтэйчүүдийн амьд төрүүлсэн хүүхдийн тоогоор хэмжигдэнэ.
8	Давтамж /Period/	Давтамжийн ангилал /Period value/	-	-	Мэдээллийг бүртгэдэг хугацааны давтамж.

A.2.1.6 Биет төрлийн нэр: Нас баралтын тоо (Number of deaths)

Д/д	Атрибут	Талбарт оруулах утга	Утгын төрөл	Тэмдэгтийн урт	Тодорхойлолт
1	Дотоод танигч /Local ID/	Тэмдэгтийн мөр /Character string/	Тэмдэгтийн мөр /Character string/	50	Тухайн өгөгдлийг хариуцагч эрх бүхий этгээдийн үүсгэж өгсөн танигч, тоо болон үсгийг агуулсан давтагдашгүй дугаар байна.
2	Нэрийн талбар /Name space/	Тэмдэгтийн мөр /Character string/	Тэмдэгтийн мөр /Character string/	100	Өгөгдлийн нэр эсвэл өгөгдөл хариуцагч эрх бүхий байгууллагын нэр.
3	Танигчийн хувилбар /Version ID/	Огноо /Date time/	Огноо /Date time/	25	Орон зайн объектын одоогийн үйлчилж буй танигчийн хувилбар. Дотоод танигч шинэчлэгдсэн тохиолдолд хэд дэх эсвэл хэзээний хувилбар болохыг илэрхийлэгч

					үзүүлэлт бөгөөд дэс дугаар эсвэл огноо хэлбэрээр бүртгэнэ.
4	Мэдээлэл бүртгэсэн огноо /Begin lifespan version/	Огноо /Date time/	Огноо /Date time/	20	Орон зайн объектын энэ хувилбарыг орон зайн өгөгдлийн багцад оруулсан эсвэл өөрчилсөн огноо болон цаг.
5	Мэдээлэл засварласан, устгасан огноо /End lifespan version/	Огноо /Date time/	Огноо /Date time/	20	Орон зайн объектын энэ хувилбарыг орлуулсан эсвэл орон зайн өгөгдлийн багцад ашиглахаа больсон огноо.
6	Засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгж /Administrative unit/	Засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгжийн анхдагч ангилал /Administrative unit primary class value/	-	-	Засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгжийн ангилал. Administrative unit primary class value - кодын жагсаалтын утгаас авч ашиглана.
7	Хүйс /Sex/	Хүйсийн ангилал /Sex value/	-	-	Хүн амын хүйсийн ангилал.
8	Нас баралтын тоо /Number of deaths/	Бүхэл тоо /Integer/	Бүхэл тоо /Integer/	7	Тухайн жилд нас барсан хүний тоог илэрхийлнэ.
9	Давтамж /Period/	Давтамжийн ангилал /Period value/	-	-	Мэдээллийг бүртгэдэг хугацааны давтамж.

A.2.1.7 Биет төрлийн нэр: Ердийн цэвэр өсөлт (Natural increase)

Д/д	Атрибут	Талбарт оруулах утга	Утгын төрөл	Тэмдэгтийн урт	Тодорхойлолт
1	Дотоод танигч /Local ID/	Тэмдэгтийн мөр /Character string/	Тэмдэгтийн мөр /Character string/	50	Тухайн өгөгдлийг хариуцагч эрх бүхий этгээдийн үүсгэж өгсөн танигч, тоо болон үсгийг агуулсан давтагдашгүй дугаар байна.
2	Нэрийн талбар /Name space/	Тэмдэгтийн мөр /Character string/	Тэмдэгтийн мөр /Character string/	100	Өгөгдлийн нэр эсвэл өгөгдөл хариуцагч эрх бүхий байгууллагын нэр.
3	Танигчийн хувилбар /Version ID/	Огноо /Date time/	Огноо /Date time/	25	Орон зайн объектын одоогийн үйлчилж буй танигчийн хувилбар. Дотоод танигч шинэчлэгдсэн тохиолдолд хэд дэх эсвэл хэзээний хувилбар болохыг илэрхийлэгч үзүүлэлт бөгөөд дэс дугаар эсвэл огноо хэлбэрээр бүртгэнэ.

4	Мэдээлэл бүртгэсэн огноо /Begin lifespan version/	Огноо /Date time/	Огноо /Date time/	20	Орон зайн объектын энэ хувилбарыг орон зайн өгөгдлийн багцад оруулсан эсвэл өөрчилсөн огноо болон цаг.
5	Мэдээлэл засварласан, устгасан огноо /End lifespan version/	Огноо /Date time/	Огноо /Date time/	20	Орон зайн объектын энэ хувилбарыг орлуулсан эсвэл орон зайн өгөгдлийн багцад ашиглахаа больсон огноо.
6	Засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгж /Administrative unit/	Засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгжийн анхдагч ангилал /Administrative unit primary class value/	-	-	Засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгжийн ангилал. Administrative unit primary class value - кодын жагсаалтын утгаас авч ашиглана.
7	Ердийн цэвэр өсөлт /Natural increase/	Хэмжээс /Measure/	Бутархай тоо /Decimal/	20	Хүн амын төрөлт, нас баралтын тооны зөрүү.
8	Давтамж /Period/	Давтамжийн ангилал /Period value/	-	-	Мэдээллийг бүртгэдэг хугацааны давтамж.

А.2.1.8 Биет төрлийн нэр: Гэрлэлтээ бүртгүүлсэн, гэр бүл цуцлалтын тоо (Marriages and divorces)

Д/д	Атрибут	Талбарт оруулах утга	Утгын төрөл	Тэмдэгтийн урт	Тодорхойлолт
1	Дотоод танигч /Local ID/	Тэмдэгтийн мөр /Character string/	Тэмдэгтийн мөр /Character string/	50	Тухайн өгөгдлийг хариуцагч эрх бүхий этгээдийн үүсгэж өгсөн танигч, тоо болон үсгийг агуулсан давтагдашгүй дугаар байна.
2	Нэрийн талбар /Name space/	Тэмдэгтийн мөр /Character string/	Тэмдэгтийн мөр /Character string/	100	Өгөгдлийн нэр эсвэл өгөгдөл хариуцагч эрх бүхий байгууллагын нэр.
3	Танигчийн хувилбар /Version ID/	Огноо /Date time/	Огноо /Date time/	25	Орон зайн объектын одоогийн үйлчилж буй танигчийн хувилбар. Дотоод танигч шинэчлэгдсэн тохиолдолд хэд дэх эсвэл хэзээний хувилбар болохыг илэрхийлэгч үзүүлэлт бөгөөд дэс дугаар эсвэл огноо хэлбэрээр бүртгэнэ.
4	Мэдээлэл бүртгэсэн огноо /Begin lifespan version/	Огноо /Date time/	Огноо /Date time/	20	Орон зайн объектын энэ хувилбарыг орон зайн өгөгдлийн багцад оруулсан эсвэл өөрчилсөн огноо болон цаг.

5	Мэдээлэл засварласан, устгасан огноо /End lifespan version/	Огноо /Date time/	Огноо /Date time/	20	Орон зайн объектын энэ хувилбарыг орлуулсан эсвэл орон зайн өгөгдлийн багцад ашиглахаа больсон огноо.
6	Засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгж /Administrative unit/	Засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгжийн анхдагч ангилал /Administrative unit primary class value/	-	-	Засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгжийн ангилал. Administrative unit primary class value - кодын жагсаалтын утгаас авч ашиглана.
7	Гэрлэлтийн тоо /Number of marriage/	Бүхэл тоо /Integer/	Бүхэл тоо /Integer/	6	Гэр бүлийн тухай Монгол Улсын хууль болон уламжлалт ёсны дагуу гэрлэлтээ батлуулсан тоо.
8	Цуцлалтын тоо /Number of divorces/	Бүхэл тоо /Integer/	Бүхэл тоо /Integer/	6	Хуулийн дагуу цуцалснаас хойших хугацааг харгалзахгүйгээр дахин гэрлээгүй байгаа хүмүүсийг гэр бүлээ цуцлалтын тоо.
9	Давтамж /Period/	Давтамжийн ангилал /Period value/	-	-	Мэдээллийг бүртгэдэг хугацааны давтамж.

А.2.2 Өгөгдлийн багц – Хөдөлмөр эрхлэлт, хөдөлмөрийн дутуу ашиглалт, дундаж цалин (Labour force, labour underutilization and wage)

А.2.2.1 Биет төрлийн нэр: Ажиллах хүч (Labour force)

Д/д	Атрибут	Талбарт оруулах утга	Утгын төрөл	Тэмдэгтийн урт	Тодорхойлолт
1	Дотоод танигч /Local ID/	Тэмдэгтийн мөр /Character string/	Тэмдэгтийн мөр /Character string/	50	Тухайн өгөгдлийг хариуцагч эрх бүхий этгээдийн үүсгэж өгсөн танигч, тоо болон үсгийг агуулсан давтагдашгүй дугаар байна.
2	Нэрийн талбар /Name space/	Тэмдэгтийн мөр /Character string/	Тэмдэгтийн мөр /Character string/	100	Өгөгдлийн нэр эсвэл өгөгдөл хариуцагч эрх бүхий байгууллагын нэр.
3	Танигчийн хувилбар /Version ID/	Огноо /Date time/	Огноо /Date time/	25	Орон зайн объектын одоогийн үйлчилж буй танигчийн хувилбар. Дотоод танигч шинэчлэгдсэн тохиолдолд хэд дэх эсвэл хэзээний хувилбар болохыг илэрхийлэгч үзүүлэлт бөгөөд дэс дугаар эсвэл огноо хэлбэрээр бүртгэнэ.

4	Мэдээлэл бүртгэсэн огноо /Begin lifespan version/	Огноо /Date time/	Огноо /Date time/	20	Орон зайн объектын энэ хувилбарыг орон зайн өгөгдлийн багцад оруулсан эсвэл өөрчилсөн огноо болон цаг.
5	Мэдээлэл засварласан, устгасан огноо /End lifespan version/	Огноо /Date time/	Огноо /Date time/	20	Орон зайн объектын энэ хувилбарыг орлуулсан эсвэл орон зайн өгөгдлийн багцад ашиглахаа больсон огноо.
6	Засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгж /Administrative unit sub class/	Засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгжийн дэд ангилал /Administrative unit sub class value/	-	-	Засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгжийн сум, дүүргийн ангилал. Administrative unit sub class value - кодын жагсаалтын утгаас авч ашиглана.
7	Хүйс /Sex/	Хүйсийн ангилал /Sex value/	-	-	Хүн амын хүйсийн ангилал.
8	Насны ангилал /Age group/	Насны ангилал /Age group value/	-	-	Ажиллах боломжтой иргэдийн насны ангилал.
9	Давтамж /Period/	Давтамжийн ангилал /Period value/	-	-	Мэдээллийг бүртгэдэг хугацааны давтамж.
10	Ажиллах хүч /Labour force/	Бүхэл тоо /Integer/	Бүхэл тоо /Integer/	7	Хөдөлмөр эрхлэлтийн ажлын хэлбэрийн хүрээнд, цалин хөлс, орлого олох зорилгоор бусдын хэрэглээнд зориулан бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэх, үйлчилгээ үзүүлэхэд хүч хөдөлмөрөө нийлүүлж байгаа ажиллагчид болон нийлүүлэхэд бэлэн байгаа ажилгүй хүн.

А.2.2.2 Биет төрлийн нэр: Ажил эрхэлдэг иргэд /Employment/

Д/д	Атрибут	Талбарт оруулах утга	Утгын төрөл	Тэмдэгтийн урт	Тодорхойлолт
1	Дотоод танигч /Local ID/	Тэмдэгтийн мөр /Character string/	Тэмдэгтийн мөр /Character string/	50	Тухайн өгөгдлийг хариуцагч эрх бүхий этгээдийн үүсгэж өгсөн танигч, тоо болон үсгийг агуулсан давтагдашгүй дугаар байна.
2	Нэрийн талбар /Name space/	Тэмдэгтийн мөр /Character string/	Тэмдэгтийн мөр /Character string/	100	Өгөгдлийн нэр эсвэл өгөгдөл хариуцагч эрх бүхий байгууллагын нэр.
3	Танигчийн хувилбар /Version ID/	Огноо /Date time/	Огноо /Date time/	25	Орон зайн объектын одоогийн үйлчилж буй танигчийн хувилбар. Дотоод танигч шинэчлэгдсэн тохиолдолд хэд дэх эсвэл

ГАЗРЫН САЛБАРЫН СТАНДАРТЧИЛЛЫН ТЕХНИК ТӨРӨЛ /ТХ-36/ УЛСЫН ҮНДЭР ДЭГ
СТАНДАРТ, ХЭМЖИЛЭЛ ЗҮЙН ГАЗАР- 2026-03-31

Монгол Улсын стандарт мөн болно. Хувилан олшруулахыг хориглоно.

					хэзээний хувилбар болохыг илэрхийлэгч үзүүлэлт бөгөөд дэс дугаар эсвэл огноо хэлбэрээр бүртгэнэ.
4	Мэдээлэл бүртгэсэн огноо /Begin lifespan version/	Огноо /Date time/	Огноо /Date time/	20	Орон зайн объектын энэ хувилбарыг орон зайн өгөгдлийн багцад оруулсан эсвэл өөрчилсөн огноо болон цаг.
5	Мэдээлэл засварласан, устгасан огноо /End lifespan version/	Огноо /Date time/	Огноо /Date time/	20	Орон зайн объектын энэ хувилбарыг орлуулсан эсвэл орон зайн өгөгдлийн багцад ашиглахаа больсон огноо.
6	Засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгж /Administrative unit sub class/	Засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгжийн дэд ангилал /Administrative unit sub class value/	-	-	Засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгжийн сум, дүүргийн ангилал. Administrative unit sub class value - кодын жагсаалтын утгаас авч ашиглана.
7	Ажил эрхэлдэг иргэдийн тоо /Employed people/	«Ажил эрхэлдэг иргэдийн тоо» «Employed people»	-	-	Ажиллагч гэж зөвхөн хөдөлмөр эрхлэлтийн ажлын хэлбэрийн хүрээнд, цалин хөлс, орлого олох зорилгоор бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэж, үйлчилгээ үзүүлж буй хөдөлмөрийн насны хүнийг хэлнэ.
8	Давтамж /Period/	Давтамжийн ангилал /Period value/	-	-	Мэдээллийг бүртгэдэг хугацааны давтамж.

А.2.2.3 Өгөгдөл төрлийн нэр: Ажил эрхэлдэг иргэдийн тоо (Employed people)

Д/д	Атрибут	Талбарт оруулах утга	Утгын төрөл	Тэмдэгтийн урт	Тодорхойлолт
1	Насны ангилал /Age group/	Насны ангилал /Age group value/	-	-	Ажиллах боломжтой иргэдийн насны ангилал.
2	Хүйс /Sex/	Хүйсийн ангилал /Sex value/	-	-	Хүн амын хүйсийн ангилал.
3	Ажил эрхэлдэг иргэдийн тоо /Employed people/	Бүхэл тоо /Integer/	Бүхэл тоо /Integer/	6	Ажил эрхэлдэг иргэдийн тоо.

4	Эдийн засгийн үйл ажиллагааны салбарын ангилал /Classification of economic activities/	Эдийн засгийн үйл ажиллагааны салбарын ангилал /Classification of economic activities value/	-	-	Ажил эрхэлдэг иргэдийн ажилладаг эдийн засгийн үйл ажиллагааны салбарын ангилал.
---	---	---	---	---	--

А.2.2.4 Биет төрлийн нэр: Бүртгэлтэй ажилгүй иргэд (Registered unemployed)

Д/д	Атрибут	Талбарт оруулах утга	Утгын төрөл	Тэмдэгтийн урт	Тодорхойлолт
1	Дотоод танигч /Local ID/	Тэмдэгтийн мөр /Character string/	Тэмдэгтийн мөр /Character string/	50	Тухайн өгөгдлийг хариуцагч эрх бүхий этгээдийн үүсгэж өгсөн танигч, тоо болон үсгийг агуулсан давтагдашгүй дугаар байна.
2	Нэрийн талбар /Name space/	Тэмдэгтийн мөр /Character string/	Тэмдэгтийн мөр /Character string/	100	Өгөгдлийн нэр эсвэл өгөгдөл хариуцагч эрх бүхий байгууллагын нэр.
3	Танигчийн хувилбар /Version ID/	Огноо /Date time/	Огноо /Date time/	25	Орон зайн объектын одоогийн үйлчилж буй танигчийн хувилбар. Дотоод танигч шинэчлэгдсэн тохиолдолд хэд дэх эсвэл хэзээний хувилбар болохыг илэрхийлэгч үзүүлэлт бөгөөд дэс дугаар эсвэл огноо хэлбэрээр бүртгэнэ.
4	Мэдээлэл бүртгэсэн огноо /Begin lifespan version/	Огноо /Date time/	Огноо /Date time/	20	Орон зайн объектын энэ хувилбарыг орон зайн өгөгдлийн багцад оруулсан эсвэл өөрчилсөн огноо болон цаг.
5	Мэдээлэл засварласан, устгасан огноо /End lifespan version/	Огноо /Date time/	Огноо /Date time/	20	Орон зайн объектын энэ хувилбарыг орлуулсан эсвэл орон зайн өгөгдлийн багцад ашиглахаа больсон огноо.
6	Засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгж /Administrative unit sub class/	Засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгжийн дэд ангилал /Administrative unit sub class value/	-	-	Засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгжийн сум, дүүргийн ангилал. Administrative unit sub class value - кодын жагсаалтын утгаас авч ашиглана.
7	Бүртгэлтэй ажилгүй иргэдийн тоо /Number of unemployed people/	«Бүртгэлтэй ажилгүй иргэдийн тоо»	-	-	Монгол Улсын хуулиар зөвшөөрөгдсөн хөдөлмөрлөх насны, хөдөлмөр эрхлэх чадвартай, цалин хөлстэй ажил болон

ГАЗРЫН САЛБАРЫН СТАНДАРТЧИЛДЫН ТЕХНИКИЙН ХОРОО /ТХ-36/ УЛСЫН ҮЗЛЭГ-2026
СТАНДАРТ, ХЭМЖИЛ ЗҮЙН ГАЗАР: 2026-03-31

Монгол Улсын стандарт мөн болно. Хувилан олшруулахыг хориглох.

		«Registered unemployed people»			хувиараа хөдөлмөр эрхэлдэггүй, тухайн үед ажиллахад бэлэн, цалин хөлстэй ажил идэвхтэй хайж байгаа хөдөлмөр, халамжийн үйлчилгээний хэлтэс, хөдөлмөрийн хувийн биржид бүртгүүлсэн ажилгүй иргэдийг хамруулна.
8	Давтамж /Period/	Давтамжийн ангилал /Period value/	-	-	Мэдээллийг бүртгэдэг хугацааны давтамж.

А.2.2.5 Өгөгдөл төрлийн нэр: Бүртгэлтэй ажилгүй иргэдийн тоо (Registered unemployed people)

Д/д	Атрибут	Талбарт оруулах утга	Утгын төрөл	Тэмдэгтийн урт	Тодорхойлолт
1	Бүртгэлтэй ажилгүй иргэдийн насны ангилал /Registered unemployed age group/	Насны ангилал /Age group value/	-	-	Бүртгэлтэй ажилгүй иргэдийн насны ангилал.
2	Хүйс /Sex/	Хүйсийн ангилал /Sex value/	-	-	Хүн амын хүйсийн ангилал.
3	Бүртгэлтэй ажилгүй иргэдийн тоо /Number of unemployed people/	Бүхэл тоо /Integer/	Бүхэл тоо /Integer/	6	Бүртгэлтэй ажилгүй иргэдийн тоо.

А.2.2.6 Биет төрлийн нэр: Хөдөлмөр эрхлэлтийн түвшин (Employment to population ratio)

Д/д	Атрибут	Талбарт оруулах утга	Утгын төрөл	Тэмдэгтийн урт	Тодорхойлолт
1	Дотоод танигч /Local ID/	Тэмдэгтийн мөр /Character string/	Тэмдэгтийн мөр /Character string/	50	Тухайн өгөгдлийг хариуцагч эрх бүхий этгээдийн үүсгэж өгсөн танигч, тоо болон үсгийг агуулсан давтагдашгүй дугаар байна.
2	Нэрийн талбар /Name space/	Тэмдэгтийн мөр /Character string/	Тэмдэгтийн мөр /Character string/	100	Өгөгдлийн нэр эсвэл өгөгдөл хариуцагч эрх бүхий байгууллагын нэр.
3	Танигчийн хувилбар /Version ID/	Огноо /Date time/	Огноо /Date time/	25	Орон зайн объектын одоогийн үйлчилж буй танигчийн хувилбар. Дотоод танигч шинэчлэгдсэн тохиолдолд хэд дэх эсвэл хэзээний хувилбар болохыг илэрхийлэгч үзүүлэлт бөгөөд дэс дугаар эсвэл огноо хэлбэрээр бүртгэнэ.

ГАЗРЫН САЛБАРЫН СТАНДАРТЧИЛЛЫН ТЕХНИКИЙН ХОРОО /ТХ-36/ УЛСЫН ҮЗЛЭГ-2026

СТАНДАРТ, ХЭМЖИЛТ ЗҮЙН ТАЗАР: 2026-03-31

Монгол Улсын стандарт мөн болно. Хувилан олшруулахыг хориглох.

4	Мэдээлэл бүртгэсэн огноо /Begin lifespan version/	Огноо /Date time/	Огноо /Date time/	20	Орон зайн объектын энэ хувилбарыг орон зайн өгөгдлийн багцад оруулсан эсвэл өөрчилсөн огноо болон цаг.
5	Мэдээлэл засварласан, устгасан огноо /End lifespan version/	Огноо /Date time/	Огноо /Date time/	20	Орон зайн объектын энэ хувилбарыг орлуулсан эсвэл орон зайн өгөгдлийн багцад ашиглахаа больсон огноо.
6	Засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгж /Administrative unit sub class/	Засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгжийн дэд ангилал /Administrative unit sub class value/	-	-	Засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгжийн сум, дүүргийн ангилал. Administrative unit sub class value - кодын жагсаалтын утгаас авч ашиглана.
7	Хүйс /Sex/	Хүйсийн ангилал /Sex value/	-	-	Хүн амын хүйсийн ангилал.
8	Насны ангилал /Age group/	Насны ангилал /Age group value/	-	-	Ажиллах боломжтой иргэдийн насны ангилал.
9	Давтамж /Period/	Давтамжийн ангилал /Period value/	-	-	Мэдээллийг бүртгэдэг хугацааны давтамж.
10	Хөдөлмөр эрхлэлтийн түвшин /Employment to population ratio/	Бүхэл тоо /Integer/	Бүхэл тоо /Integer/	5	Хөдөлмөр эрхлэлтийн түвшин нь хөдөлмөрийн насны хүн амын хэдэн хувийг ажиллагчид эзэлж байгааг харуулдаг үзүүлэлт юм.

А.2.3 Өгөгдлийн багц – Ядуурал, өрхийн орлого, зарлага, дундаж хэрэглээ (Household income, expenditure and minimum subsistence level of population)

А.2.3.1 Биет төрлийн нэр: Нэг өрхийн сарын дундаж орлого (Monthly average income per household)

Д/д	Атрибут	Талбарт оруулах утга	Утгын төрөл	Тэмдэгтийн урт	Тодорхойлолт
1	Дотоод танигч /Local ID/	Тэмдэгтийн мөр /Character string/	Тэмдэгтийн мөр /Character string/	50	Тухайн өгөгдлийг хариуцагч эрх бүхий этгээдийн үүсгэж өгсөн танигч, тоо болон үсгийг агуулсан давтагдашгүй дугаар байна.
2	Нэрийн талбар /Name space/	Тэмдэгтийн мөр /Character string/	Тэмдэгтийн мөр /Character string/	100	Өгөгдлийн нэр эсвэл өгөгдөл хариуцагч эрх бүхий байгууллагын нэр.

3	Танигчийн хувилбар /Version ID/	Огноо /Date time/	Огноо /Date time/	25	Орон зайн объектын одоогийн үйлчилж буй танигчийн хувилбар. Дотоод танигч шинэчлэгдсэн тохиолдолд хэд дэх эсвэл хэзээний хувилбар болохыг илэрхийлэгч үзүүлэлт бөгөөд дэс дугаар эсвэл огноо хэлбэрээр бүртгэнэ.
4	Мэдээлэл бүртгэсэн огноо /Begin lifespan version/	Огноо /Date time/	Огноо /Date time/	20	Орон зайн объектын энэ хувилбарыг орон зайн өгөгдлийн багцад оруулсан эсвэл өөрчилсөн огноо болон цаг.
5	Мэдээлэл засварласан, устгасан огноо /End lifespan version/	Огноо /Date time/	Огноо /Date time/	20	Орон зайн объектын энэ хувилбарыг орлуулсан эсвэл орон зайн өгөгдлийн багцад ашиглахаа больсон огноо.
6	Засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгж /Administrative unit sub class/	Засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгжийн дэд ангилал /Administrative unit sub class value/	-	-	Засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгжийн сум, дүүргийн ангилал. Administrative unit sub class value - кодын жагсаалтын утгаас авч ашиглана.
7	Орлогын төрлийн үндсэн ангилал /Income type/	Орлогын үндсэн ангилал /Income type value/	-	-	Өрхийн сарын дундаж орлогын төрлийн үндсэн ангилал.
8	Орлогын төрлийн дэд ангилал /Income sub type/	Орлогын дэд ангилал /Income sub type value/	-	-	Өрхийн сарын дундаж орлогын төрлийн дэд ангилал.
9	Давтамж /Period/	Давтамжийн ангилал /Period value/	-	-	Мэдээллийг бүртгэдэг хугацааны давтамж.
10	Дундаж орлого /Average income/	Бүхэл тоо /Integer/	Бүхэл тоо /Integer/	7	Өрхийн төсвийн үндэс бөгөөд тогтсон болон тогтмол бус хугацаанд орж ирж байгаа бараа, үйлчилгээ, мөнгөн орлогын тоон утга.

А.2.3.2 Биет төрлийн нэр: Нэг өрхийн сарын дундаж зарлага (Monthly average expenditure per household)

Д/д	Атрибут	Талбарт оруулах утга	Утгын төрөл	Тэмдэгтийн урт	Тодорхойлолт
1	Дотоод танигч /Local ID/	Тэмдэгтийн мөр /Character string/	Тэмдэгтийн мөр /Character string/	50	Тухайн өгөгдлийг хариуцагч эрх бүхий этгээдийн үүсгэж өгсөн танигч, тоо болон үсгийг агуулсан давтагдашгүй дугаар байна.

ГАЗРЫН САЛБАРЫН СТАНДАРТЧИЛЛЫН ТЕХНИКИЙН ХОРОО /ТХ-36/ УЛСЫН ҮЗЛЭГ-2026
СТАНДАРТ, ХЭМЖИЛЭЛ ЗҮЙН ГАЗАР-2026-03-31

Монгол Улсын стандарт мөн болно. Хувилан олшруулахыг хориглоно.

2	Нэрийн талбар /Name space/	Тэмдэгтийн мөр /Character string/	Тэмдэгтийн мөр /Character string/	100	Өгөгдлийн нэр эсвэл өгөгдөл хариуцагч эрх бүхий байгууллагын нэр.
3	Танигчийн хувилбар /Version ID/	Огноо /Date time/	Огноо /Date time/	25	Орон зайн объектын одоогийн үйлчилж буй танигчийн хувилбар. Дотоод танигч шинэчлэгдсэн тохиолдолд хэд дэх эсвэл хэзээний хувилбар болохыг илэрхийлэгч үзүүлэлт бөгөөд дэс дугаар эсвэл огноо хэлбэрээр бүртгэнэ.
4	Мэдээлэл бүртгэсэн огноо /Begin lifespan version/	Огноо /Date time/	Огноо /Date time/	20	Орон зайн объектын энэ хувилбарыг орон зайн өгөгдлийн багцад оруулсан эсвэл өөрчилсөн огноо болон цаг.
5	Мэдээлэл засварласан, устгасан огноо /End lifespan version/	Огноо /Date time/	Огноо /Date time/	20	Орон зайн объектын энэ хувилбарыг орлуулсан эсвэл орон зайн өгөгдлийн багцад ашиглахаа больсон огноо.
6	Засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгж /Administrative unit sub class/	Засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгжийн дэд ангилал /Administrative unit sub class value/	-	-	Засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгжийн сум, дүүргийн ангилал. Administrative unit sub class value - кодын жагсаалтын утгаас авч ашиглана.
7	Зарлагын төрлийн үндсэн ангилал /Expenditure type/	Зарлагын төрлийн үндсэн ангилал /Expenditure type value/	-	-	Өрхийн сарын дундаж орлогын төрлийн үндсэн ангилал.
8	Зарлагын төрлийн дэд ангилал /Expenditure sub type/	Зарлагын дэд ангилал /Expenditure sub type value/	-	-	Өрхийн сарын дундаж орлогын төрлийн дэд ангилал.
9	Давтамж /Period/	Давтамжийн ангилал /Period value/	-	-	Мэдээллийг бүртгэдэг хугацааны давтамж.
10	Дундаж зарлага /Average expenditure/	Бүхэл тоо /Integer/	Бүхэл тоо /Integer/	7	Өрхийн төсвийн үндэс бөгөөд тогтсон болон тогтмол бус хугацаанд орж ирж байгаа бараа, үйлчилгээ, мөнгөн орлогын тоон утга.

A.2.3.3 Биет төрлийн нэр: Ядуурлын үндсэн үзүүлэлт (Poverty main indicators)

Д/д	Атрибут	Талбарт оруулах утга	Утгын төрөл	Тэмдэгтийн урт	Тодорхойлолт
-----	---------	----------------------	-------------	----------------	--------------

1	Дотоод танигч /Local ID/	Тэмдэгтийн мөр /Character string/	Тэмдэгтийн мөр /Character string/	50	Тухайн өгөгдлийг хариуцагч эрх бүхий этгээдийн үүсгэж өгсөн танигч, тоо болон үсгийг агуулсан давтагдашгүй дугаар байна.
2	Нэрийн талбар /Name space/	Тэмдэгтийн мөр /Character string/	Тэмдэгтийн мөр /Character string/	100	Өгөгдлийн нэр эсвэл өгөгдөл хариуцагч эрх бүхий байгууллагын нэр.
3	Танигчийн хувилбар /Version ID/	Огноо /Date time/	Огноо /Date time/	25	Орон зайн объектын одоогийн үйлчилж буй танигчийн хувилбар. Дотоод танигч шинэчлэгдсэн тохиолдолд хэд дэх эсвэл хэзээний хувилбар болохыг илэрхийлэгч үзүүлэлт бөгөөд дэс дугаар эсвэл огноо хэлбэрээр бүртгэнэ.
4	Мэдээлэл бүртгэсэн огноо /Begin lifespan version/	Огноо /Date time/	Огноо /Date time/	20	Орон зайн объектын энэ хувилбарыг орон зайн өгөгдлийн багцад оруулсан эсвэл өөрчилсөн огноо болон цаг.
5	Мэдээлэл засварласан, устгасан огноо /End lifespan version/	Огноо /Date time/	Огноо /Date time/	20	Орон зайн объектын энэ хувилбарыг орлуулсан эсвэл орон зайн өгөгдлийн багцад ашиглахаа больсон огноо.
6	Засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгж /Administrative unit sub class/	Засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгжийн дэд ангилал /Administrative unit sub class value/	-	-	Засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгжийн сум, дүүргийн ангилал. Administrative unit sub class value - кодын жагсаалтын утгаас авч ашиглана.
7	Ядуурлын хамралтын хүрээ /Poverty head count/	Бутархай тоо /Decimal/	Бутархай тоо /Decimal/	4	Ядуурлын түвшин нь нийт хүн амд ядуурлын шугамаас доогуур хэрэглээтэй хүн амын эзлэх хувийг харуулна.
8	Ядуурлын гүнзгийрэлт /Poverty gap/	Бутархай тоо /Decimal/	Бутархай тоо /Decimal/	4	Ядуу бус хүн амыг ядуурлын шугамаас 0 хувийн зөрүүтэй гэж үзвэл хүн тус бүрийн хэрэглээний дундаж түвшин ядуурлын шугамаас хэдэн хувиар доогуур байгааг илэрхийлнэ.
9	Ядуурлын мэдрэмж /Poverty severity/	Бутархай тоо /Decimal/	Бутархай тоо /Decimal/	4	Ядуу хүн амын дундах тэгш бус байдлыг хэмждэг. Энэ үзүүлэлтийг тооцохдоо ядуурлын гүнзгийрэлтийг квадрат зэрэгт дэвшүүлдэг бөгөөд ядуурлын шугамаас хол байх тусам илүү ихээр жигнэнэ гэсэн үг юм.

ГАЗРЫН САЛБАРЫН СТАНДАРТЧИЛЛЫН ТЕХНИКИЙН ХОРОО /ТХ-36/ УЛСЫН ҮЗЛЭГ-2026

СТАНДАРТ, ХЭМЖИЛГЗҮЙНГЭДЭЭР: 2026-03-31

Монгол Улсын стандарт мөн болно. Хувиан олшруулахыг хориглоно.

10	Давтамж /Period/	Давтамжийн ангилал /Period value/	-	-	Мэдээллийг бүртгэдэг хугацааны давтамж.
----	------------------	-----------------------------------	---	---	---

А.2.3.4 Биет төрлийн нэр: Аж ахуйн нэгж, байгууллагын ажиллагчдын сарын дундаж цалин (Monthly average wages and salaries)

Д/д	Атрибут	Талбарт оруулах утга	Утгын төрөл	Тэмдэгтийн урт	Тодорхойлолт
1	Дотоод танигч /Local ID/	Тэмдэгтийн мөр /Character string/	Тэмдэгтийн мөр /Character string/	50	Тухайн өгөгдлийг хариуцагч эрх бүхий этгээдийн үүсгэж өгсөн танигч, тоо болон үсгийг агуулсан давтагдашгүй дугаар байна.
2	Нэрийн талбар /Name space/	Тэмдэгтийн мөр /Character string/	Тэмдэгтийн мөр /Character string/	100	Өгөгдлийн нэр эсвэл өгөгдөл хариуцагч эрх бүхий байгууллагын нэр.
3	Танигчийн хувилбар /Version ID/	Огноо /Date time/	Огноо /Date time/	25	Орон зайн объектын одоогийн үйлчилж буй танигчийн хувилбар. Дотоод танигч шинэчлэгдсэн тохиолдолд хэд дэх эсвэл хэзээний хувилбар болохыг илэрхийлэгч үзүүлэлт бөгөөд дэс дугаар эсвэл огноо хэлбэрээр бүртгэнэ.
4	Мэдээлэл бүртгэсэн огноо /Begin lifespan version/	Огноо /Date time/	Огноо /Date time/	20	Орон зайн объектын энэ хувилбарыг орон зайн өгөгдлийн багцад оруулсан эсвэл өөрчилсөн огноо болон цаг.
5	Мэдээлэл засварласан, устгасан огноо /End lifespan version/	Огноо /Date time/	Огноо /Date time/	20	Орон зайн объектын энэ хувилбарыг орлуулсан эсвэл орон зайн өгөгдлийн багцад ашиглахаа больсон огноо.
6	Засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгж /Administrative unit sub class/	Засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгжийн дэд ангилал /Administrative unit sub class value/	-	-	Засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгжийн сум, дүүргийн ангилал. Administrative unit sub class value - кодын жагсаалтын утгаас авч ашиглана.
7	Дундаж цалин /Average wages and salaries/	Бүхэл тоо /Integer/	Бүхэл тоо /Integer/	7	Тайлант хугацаанд цалин хөлс авсан ажиллагчдын тоогоор жигнэсэн нийт цалин хөлс болон тайлант хугацаанд цалин хөлс авсан ажиллагчдын тооны харьцаа юм.

8	Давтамж /Period/	Давтамжийн ангилал /Period value/	-	-	Мэдээллийг бүртгэдэг хугацааны давтамж.
---	------------------	-----------------------------------	---	---	---

А.2.4 Өгөгдлийн багц – Эрүүл мэнд (Health)

А.2.4.1 Биет төрлийн нэр: Эмнэлэгт хэвтэж эмчлүүлсэн өвчтөний тоо (Inpatients people)

Д/д	Атрибут	Талбарт оруулах утга	Утгын төрөл	Тэмдэгтийн урт	Тодорхойлолт
1	Дотоод танигч /Local ID/	Тэмдэгтийн мөр /Character string/	Тэмдэгтийн мөр /Character string/	50	Тухайн өгөгдлийг хариуцагч эрх бүхий этгээдийн үүсгэж өгсөн танигч, тоо болон үсгийг агуулсан давтагдашгүй дугаар байна.
2	Нэрийн талбар /Name space/	Тэмдэгтийн мөр /Character string/	Тэмдэгтийн мөр /Character string/	100	Өгөгдлийн нэр эсвэл өгөгдөл хариуцагч эрх бүхий байгууллагын нэр.
3	Танигчийн хувилбар /Version ID/	Огноо /Date time/	Огноо /Date time/	25	Орон зайн объектын одоогийн үйлчилж буй танигчийн хувилбар. Дотоод танигч шинэчлэгдсэн тохиолдолд хэд дэх эсвэл хэзээний хувилбар болохыг илэрхийлэгч үзүүлэлт бөгөөд дэс дугаар эсвэл огноо хэлбэрээр бүртгэнэ.
4	Мэдээлэл бүртгэсэн огноо /Begin lifespan version/	Огноо /Date time/	Огноо /Date time/	20	Орон зайн объектын энэ хувилбарыг орон зайн өгөгдлийн багцад оруулсан эсвэл өөрчилсөн огноо болон цаг.
5	Мэдээлэл засварласан, устгасан огноо /End lifespan version/	Огноо /Date time/	Огноо /Date time/	20	Орон зайн объектын энэ хувилбарыг орлуулсан эсвэл орон зайн өгөгдлийн багцад ашиглахаа больсон огноо.
6	Засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгж /Administrative unit sub class/	Засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгжийн дэд ангилал /Administrative unit sub class value/	-	-	Засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгжийн сум, дүүргийн ангилал. Administrative unit sub class value - кодын жагсаалтын утгаас авч ашиглана.
7	Хэвтэж эмчлүүлсэн өвчтөний тоо /Number of inpatients/	Бутархай тоо /Decimal/	Бутархай тоо /Decimal/	7	Тухайн хугацаанд эмнэлэгт хэвтэж эмчлүүлсэн өвчтөний тоо.
8	Давтамж /Period/	Давтамжийн ангилал /Period value/	-	-	Мэдээллийг бүртгэдэг хугацааны давтамж.

A.2.4.2 Биет төрлийн нэр: Халдварт өвчнөөр өвчлөгчид (Incidence of communicable diseases)

Д/д	Атрибут	Талбарт оруулах утга	Утгын төрөл	Тэмдэгтийн урт	Тодорхойлолт
1	Дотоод танигч /Local ID/	Тэмдэгтийн мөр /Character string/	Тэмдэгтийн мөр /Character string/	50	Тухайн өгөгдлийг хариуцагч эрх бүхий этгээдийн үүсгэж өгсөн танигч, тоо болон үсгийг агуулсан давтагдашгүй дугаар байна.
2	Нэрийн талбар /Name space/	Тэмдэгтийн мөр /Character string/	Тэмдэгтийн мөр /Character string/	100	Өгөгдлийн нэр эсвэл өгөгдөл хариуцагч эрх бүхий байгууллагын нэр.
3	Танигчийн хувилбар /Version ID/	Огноо /Date time/	Огноо /Date time/	25	Орон зайн объектын одоогийн үйлчилж буй танигчийн хувилбар. Дотоод танигч шинэчлэгдсэн тохиолдолд хэд дэх эсвэл хэзээний хувилбар болохыг илэрхийлэгч үзүүлэлт бөгөөд дэс дугаар эсвэл огноо хэлбэрээр бүртгэнэ.
4	Мэдээлэл бүртгэсэн огноо /Begin lifespan version/	Огноо /Date time/	Огноо /Date time/	20	Орон зайн объектын энэ хувилбарыг орон зайн өгөгдлийн багцад оруулсан эсвэл өөрчилсөн огноо болон цаг.
5	Мэдээлэл засварласан, устгасан огноо /End lifespan version/	Огноо /Date time/	Огноо /Date time/	20	Орон зайн объектын энэ хувилбарыг орлуулсан эсвэл орон зайн өгөгдлийн багцад ашиглахаа больсон огноо.
6	Засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгж /Administrative unit sub class/	Засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгжийн дэд ангилал /Administrative unit sub class value/	-	-	Засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгжийн сум, дүүргийн ангилал. Administrative unit sub class value - кодын жагсаалтын утгаас авч ашиглана.
7	Халдварт өвчний төрөл /Type of communicable diseases/	Халдварт өвчний төрөл /Type of communicable diseases value/	-	-	Халдварт өвчний төрөл.
8	Халдварт өвчнөөр өвчилсөн хүний тоо /Number of people infected with communicable diseases/	Бүхэл тоо /Integer/	Бүхэл тоо /Integer/	7	Халдварт өвчнөөр өвчилсөн хүний тоо.
9	Давтамж /Period/	Давтамжийн ангилал /Period value/	-	-	Мэдээллийг бүртгэдэг хугацааны давтамж.

A.2.5 Өгөгдлийн багц – Боловсрол (Education)

A.2.5.1 Биет төрлийн нэр: Сургуулийн өмнөх боловсролын байгууллагын үндсэн багшийн тоо (Number of full-time teachers in pre-school institutions)

Д/д	Атрибут	Талбарт оруулах утга	Утгын төрөл	Тэмдэгтийн урт	Тодорхойлолт
1	Дотоод танигч /Local ID/	Тэмдэгтийн мөр /Character string/	Тэмдэгтийн мөр /Character string/	50	Тухайн өгөгдлийг хариуцагч эрх бүхий этгээдийн үүсгэж өгсөн танигч, тоо болон үсгийг агуулсан давтагдашгүй дугаар байна.
2	Нэрийн талбар /Name space/	Тэмдэгтийн мөр /Character string/	Тэмдэгтийн мөр /Character string/	100	Өгөгдлийн нэр эсвэл өгөгдөл хариуцагч эрх бүхий байгууллагын нэр.
3	Танигчийн хувилбар /Version ID/	Огноо /Date time/	Огноо /Date time/	25	Орон зайн объектын одоогийн үйлчилж буй танигчийн хувилбар. Дотоод танигч шинэчлэгдсэн тохиолдолд хэд дэх эсвэл хэзээний хувилбар болохыг илэрхийлэгч үзүүлэлт бөгөөд дэс дугаар эсвэл огноо хэлбэрээр бүртгэнэ.
4	Мэдээлэл бүртгэсэн огноо /Begin lifespan version/	Огноо /Date time/	Огноо /Date time/	20	Орон зайн объектын энэ хувилбарыг орон зайн өгөгдлийн багцад оруулсан эсвэл өөрчилсөн огноо болон цаг.
5	Мэдээлэл засварласан, устгасан огноо /End lifespan version/	Огноо /Date time/	Огноо /Date time/	20	Орон зайн объектын энэ хувилбарыг орлуулсан эсвэл орон зайн өгөгдлийн багцад ашиглахаа больсон огноо.
6	Засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгж /Administrative unit sub class/	Засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгжийн дэд ангилал /Administrative unit sub class value/	-	-	Засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгжийн сум, дүүргийн ангилал. Administrative unit sub class value - кодын жагсаалтын утгаас авч ашиглана.
7	Багшийн тоо /Number of teachers/	Бүхэл тоо /Integer/	Бүхэл тоо /Integer/	7	Багшийн тоо.
8	Давтамж /Period/	Давтамжийн ангилал /Period value/	-	-	Мэдээллийг бүртгэдэг хугацааны давтамж.

А.2.5.2 Биет төрлийн нэр: Сургуулийн өмнөх боловсролд хамрагдсан хүүхэд (Children in pre-school institutions)

Д/д	Атрибут	Талбарт оруулах утга	Утгын төрөл	Тэмдэгтийн урт	Тодорхойлолт
1	Дотоод танигч /Local ID/	Тэмдэгтийн мөр /Character string/	Тэмдэгтийн мөр /Character string/	50	Тухайн өгөгдлийг хариуцагч эрх бүхий этгээдийн үүсгэж өгсөн танигч, тоо болон үсгийг агуулсан давтагдашгүй дугаар байна.
2	Нэрийн талбар /Name space/	Тэмдэгтийн мөр /Character string/	Тэмдэгтийн мөр /Character string/	100	Өгөгдлийн нэр эсвэл өгөгдөл хариуцагч эрх бүхий байгууллагын нэр.
3	Танигчийн хувилбар /Version ID/	Огноо /Date time/	Огноо /Date time/	25	Орон зайн объектын одоогийн үйлчилж буй танигчийн хувилбар. Дотоод танигч шинэчлэгдсэн тохиолдолд хэд дэх эсвэл хэзээний хувилбар болохыг илэрхийлэгч үзүүлэлт бөгөөд дэс дугаар эсвэл огноо хэлбэрээр бүртгэнэ.
4	Мэдээлэл бүртгэсэн огноо /Begin lifespan version/	Огноо /Date time/	Огноо /Date time/	20	Орон зайн объектын энэ хувилбарыг орон зайн өгөгдлийн багцад оруулсан эсвэл өөрчилсөн огноо болон цаг.
5	Мэдээлэл засварласан, устгасан огноо /End lifespan version/	Огноо /Date time/	Огноо /Date time/	20	Орон зайн объектын энэ хувилбарыг орлуулсан эсвэл орон зайн өгөгдлийн багцад ашиглахаа больсон огноо.
6	Засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгж /Administrative unit sub class/	Засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгжийн дэд ангилал /Administrative unit sub class value/	-	-	Засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгжийн сум, дүүргийн ангилал. Administrative unit sub class value - кодын жагсаалтын утгаас авч ашиглана.
7	Сурагчийн тоо /Number of students/	Бүхэл тоо /Integer/	Бүхэл тоо /Integer/	5	Сурагчийн тоо.
8	Давтамж /Period/	Давтамжийн ангилал /Period value/	-	-	Мэдээллийг бүртгэдэг хугацааны давтамж.

А.2.5.3 Биет төрлийн нэр: Ерөнхий боловсролын сургуулийн үндсэн багш (Full-time teachers in general educational schools)

Д/д	Атрибут	Талбарт оруулах утга	Утгын төрөл	Тэмдэгтийн урт	Тодорхойлолт
1	Дотоод танигч /Local ID/	Тэмдэгтийн мөр /Character string/	Тэмдэгтийн мөр /Character string/	50	Тухайн өгөгдлийг хариуцагч эрх бүхий этгээдийн үүсгэж өгсөн танигч, тоо болон үсгийг агуулсан давтагдашгүй дугаар байна.
2	Нэрийн талбар /Name space/	Тэмдэгтийн мөр /Character string/	Тэмдэгтийн мөр /Character string/	100	Өгөгдлийн нэр эсвэл өгөгдөл хариуцагч эрх бүхий байгууллагын нэр.
3	Танигчийн хувилбар /Version ID/	Огноо /Date time/	Огноо /Date time/	25	Орон зайн объектын одоогийн үйлчилж буй танигчийн хувилбар. Дотоод танигч шинэчлэгдсэн тохиолдолд хэд дэх эсвэл хэзээний хувилбар болохыг илэрхийлэгч үзүүлэлт бөгөөд дэс дугаар эсвэл огноо хэлбэрээр бүртгэнэ.
4	Мэдээлэл бүртгэсэн огноо /Begin lifespan version/	Огноо /Date time/	Огноо /Date time/	20	Орон зайн объектын энэ хувилбарыг орон зайн өгөгдлийн багцад оруулсан эсвэл өөрчилсөн огноо болон цаг.
5	Мэдээлэл засварласан, устгасан огноо /End lifespan version/	Огноо /Date time/	Огноо /Date time/	20	Орон зайн объектын энэ хувилбарыг орлуулсан эсвэл орон зайн өгөгдлийн багцад ашиглахаа больсон огноо.
6	Засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгж /Administrative unit sub class/	Засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгжийн дэд ангилал /Administrative unit sub class value/	-	-	Засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгжийн сум, дүүргийн ангилал. Administrative unit sub class value - кодын жагсаалтын утгаас авч ашиглана.
7	Багшийн тоо /Number of teachers/	Бүхэл тоо /Integer/	Бүхэл тоо /Integer/	5	Багшийн тоо.
8	Давтамж /Period/	Давтамжийн ангилал /Period value/	-	-	Мэдээллийг бүртгэдэг хугацааны давтамж.

А.2.5.4 Биет төрлийн нэр: Ерөнхий боловсролын сургуульд өдрөөр суралцагчдын тоо (Full-time students of general educational schools)

Д/д	Атрибут	Талбарт оруулах утга	Утгын төрөл	Тэмдэгтийн урт	Тодорхойлолт
-----	---------	----------------------	-------------	----------------	--------------

ГАЗРЫН САЛВАРЫН СТАНДАРТЧИЛЛЫН ТЕХНИКИЙН ХӨРӨӨ ГАЗАР: 2026-03-31

МОНГОЛ УЛСЫН СТАНДАРТ МӨН БОЛНО. ХУВИЛАН ОЛШРУУЛАХЫГ ХОРИГЛЭД.

1	Дотоод танигч /Local ID/	Тэмдэгтийн мөр /Character string/	Тэмдэгтийн мөр /Character string/	50	Тухайн өгөгдлийг хариуцагч эрх бүхий этгээдийн үүсгэж өгсөн танигч, тоо болон үсгийг агуулсан давтагдашгүй дугаар байна.
2	Нэрийн талбар /Name space/	Тэмдэгтийн мөр /Character string/	Тэмдэгтийн мөр /Character string/	100	Өгөгдлийн нэр эсвэл өгөгдөл хариуцагч эрх бүхий байгууллагын нэр.
3	Танигчийн хувилбар /Version ID/	Огноо /Date time/	Огноо /Date time/	25	Орон зайн объектын одоогийн үйлчилж буй танигчийн хувилбар. Дотоод танигч шинэчлэгдсэн тохиолдолд хэд дэх эсвэл хэзээний хувилбар болохыг илэрхийлэгч үзүүлэлт бөгөөд дэс дугаар эсвэл огноо хэлбэрээр бүртгэнэ.
4	Мэдээлэл бүртгэсэн огноо /Begin lifespan version/	Огноо /Date time/	Огноо /Date time/	20	Орон зайн объектын энэ хувилбарыг орон зайн өгөгдлийн багцад оруулсан эсвэл өөрчилсөн огноо болон цаг.
5	Мэдээлэл засварласан, устгасан огноо /End lifespan version/	Огноо /Date time/	Огноо /Date time/	20	Орон зайн объектын энэ хувилбарыг орлуулсан эсвэл орон зайн өгөгдлийн багцад ашиглахаа больсон огноо.
6	Засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгж /Administrative unit sub class/	Засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгжийн дэд ангилал /Administrative unit sub class value/	-	-	Засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгжийн сум, дүүргийн ангилал. Administrative unit sub class value - кодын жагсаалтын утгаас авч ашиглана.
7	Сурагчийн тоо /Number of students/	Бүхэл тоо /Integer/	Бүхэл тоо /Integer/	7	Сурагчийн тоо.
8	Давтамж /Period/	Давтамжийн ангилал /Period value/	-	-	Мэдээллийг бүртгэдэг хугацааны давтамж.

А.2.5.5 Биет төрлийн нэр: Их, дээд сургууль, коллежийн үндсэн багшийн тоо (Number of full-time teachers in universities, institutes and colleges)

Д/д	Атрибут	Талбарт оруулах утга	Утгын төрөл	Тэмдэгтийн урт	Тодорхойлолт
1	Дотоод танигч /Local ID/	Тэмдэгтийн мөр /Character string/	Тэмдэгтийн мөр /Character string/	50	Тухайн өгөгдлийг хариуцагч эрх бүхий этгээдийн үүсгэж өгсөн танигч, тоо болон

					үсгийг агуулсан давтагдашгүй дугаар байна.
2	Нэрийн талбар /Name space/	Тэмдэгтийн мөр /Character string/	Тэмдэгтийн мөр /Character string/	100	Өгөгдлийн нэр эсвэл өгөгдөл хариуцагч эрх бүхий байгууллагын нэр.
3	Танигчийн хувилбар /Version ID/	Огноо /Date time/	Огноо /Date time/	25	Орон зайн объектын одоогийн үйлчилж буй танигчийн хувилбар. Дотоод танигч шинэчлэгдсэн тохиолдолд хэд дэх эсвэл хэзээний хувилбар болохыг илэрхийлэгч үзүүлэлт бөгөөд дэс дугаар эсвэл огноо хэлбэрээр бүртгэнэ.
4	Мэдээлэл бүртгэсэн огноо /Begin lifespan version/	Огноо /Date time/	Огноо /Date time/	20	Орон зайн объектын энэ хувилбарыг орон зайн өгөгдлийн багцад оруулсан эсвэл өөрчилсөн огноо болон цаг.
5	Мэдээлэл засварласан, устгасан огноо /End lifespan version/	Огноо /Date time/	Огноо /Date time/	20	Орон зайн объектын энэ хувилбарыг орлуулсан эсвэл орон зайн өгөгдлийн багцад ашиглахаа больсон огноо.
6	Засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгж /Administrative unit sub class/	Засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгжийн дэд ангилал /Administrative unit sub class value/	-	-	Засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгжийн сум, дүүргийн ангилал. Administrative unit sub class value - кодын жагсаалтын утгаас авч ашиглана.
7	Багшийн тоо /Number of teachers/	Бүхэл тоо /Integer/	Бүхэл тоо /Integer/	7	Багшийн тоо.
8	Давтамж /Period/	Давтамжийн ангилал /Period value/	-	-	Мэдээллийг бүртгэдэг хугацааны давтамж.

A.2.5.6 Биет төрлийн нэр: Их, дээд сургууль, коллежид суралцагчдын тоо (Number of students in universities, institutes and colleges)

Д/д	Атрибут	Талбарт оруулах утга	Утгын төрөл	Тэмдэгтийн урт	Тодорхойлолт
1	Дотоод танигч /Local ID/	Тэмдэгтийн мөр /Character string/	Тэмдэгтийн мөр /Character string/	50	Тухайн өгөгдлийг хариуцагч эрх бүхий этгээдийн үүсгэж өгсөн танигч, тоо болон үсгийг агуулсан давтагдашгүй дугаар байна.

ГАЗРЫН САЛБАРЫН СТАНДАРТЧИЛЛЫН ТЕХНИКИЙН ХОРОО /ТХ-36/ УЛСЫН ҮЗЛЭГ-2026

СТАНДАРТ, ХЭМЖИЛТ ЗҮЙН ТАЗАР: 2026-03-31

Монгол Улсын стандарт мөн болно. Хувилан олшруулахыг хориглоно.

2	Нэрийн талбар /Name space/	Тэмдэгтийн мөр /Character string/	Тэмдэгтийн мөр /Character string/	100	Өгөгдлийн нэр эсвэл өгөгдөл хариуцагч эрх бүхий байгууллагын нэр.
3	Танигчийн хувилбар /Version ID/	Огноо /Date time/	Огноо /Date time/	25	Орон зайн объектын одоогийн үйлчилж буй танигчийн хувилбар. Дотоод танигч шинэчлэгдсэн тохиолдолд хэд дэх эсвэл хэзээний хувилбар болохыг илэрхийлэгч үзүүлэлт бөгөөд дэс дугаар эсвэл огноо хэлбэрээр бүртгэнэ.
4	Мэдээлэл бүртгэсэн огноо /Begin lifespan version/	Огноо /Date time/	Огноо /Date time/	20	Орон зайн объектын энэ хувилбарыг орон зайн өгөгдлийн багцад оруулсан эсвэл өөрчилсөн огноо болон цаг.
5	Мэдээлэл засварласан, устгасан огноо /End lifespan version/	Огноо /Date time/	Огноо /Date time/	20	Орон зайн объектын энэ хувилбарыг орлуулсан эсвэл орон зайн өгөгдлийн багцад ашиглахаа больсон огноо.
6	Засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгж /Administrative unit sub class/	Засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгжийн дэд ангилал /Administrative unit sub class value/	-	-	Засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгжийн сум, дүүргийн ангилал. Administrative unit sub class value - кодын жагсаалтын утгаас авч ашиглана.
7	Сурагчийн тоо /Number of students/	Бүхэл тоо /Integer/	Бүхэл тоо /Integer/	7	Сурагчийн тоо.
8	Давтамж /Period/	Давтамжийн ангилал /Period value/	-	-	Мэдээллийг бүртгэдэг хугацааны давтамж.

А.2.5.7 Биет төрлийн нэр: Техникийн болон мэргэжлийн боловсролын сургалтын байгууллагын үндсэн багш (Full-time teachers in technical and vocational education institutions)

Д/д	Атрибут	Талбарт оруулах утга	Утгын төрөл	Тэмдэгтийн урт	Тодорхойлолт
1	Дотоод танигч /Local ID/	Тэмдэгтийн мөр /Character string/	Тэмдэгтийн мөр /Character string/	50	Тухайн өгөгдлийг хариуцагч эрх бүхий этгээдийн үүсгэж өгсөн танигч, тоо болон үсгийг агуулсан давтагдашгүй дугаар байна.
2	Нэрийн талбар /Name space/	Тэмдэгтийн мөр /Character string/	Тэмдэгтийн мөр /Character string/	100	Өгөгдлийн нэр эсвэл өгөгдөл хариуцагч эрх бүхий байгууллагын нэр.

3	Танигчийн хувилбар /Version ID/	Огноо /Date time/	Огноо /Date time/	25	Орон зайн объектын одоогийн үйлчилж буй танигчийн хувилбар. Дотоод танигч шинэчлэгдсэн тохиолдолд хэд дэх эсвэл хэзээний хувилбар болохыг илэрхийлэгч үзүүлэлт бөгөөд дэс дугаар эсвэл огноо хэлбэрээр бүртгэнэ.
4	Мэдээлэл бүртгэсэн огноо /Begin lifespan version/	Огноо /Date time/	Огноо /Date time/	20	Орон зайн объектын энэ хувилбарыг орон зайн өгөгдлийн багцад оруулсан эсвэл өөрчилсөн огноо болон цаг.
5	Мэдээлэл засварласан, устгасан огноо /End lifespan version/	Огноо /Date time/	Огноо /Date time/	20	Орон зайн объектын энэ хувилбарыг орлуулсан эсвэл орон зайн өгөгдлийн багцад ашиглахаа больсон огноо.
6	Засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгж /Administrative unit sub class/	Засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгжийн дэд ангилал /Administrative unit sub class value/	-	-	Засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгжийн сум, дүүргийн ангилал. Administrative unit sub class value - кодын жагсаалтын утгаас авч ашиглана.
7	Багшийн тоо /Number of teachers/	Бүхэл тоо /Integer/	Бүхэл тоо /Integer/	7	Багшийн тоо.
8	Давтамж /Period/	Давтамжийн ангилал /Period value/	-	-	Мэдээллийг бүртгэдэг хугацааны давтамж.

А.2.5.8 Биет төрлийн нэр: Техникийн болон мэргэжлийн боловсролын сургалтын байгууллагад суралцагчид (Students in vocational and technical education institutions)

Д/д	Атрибут	Талбарт оруулах утга	Утгын төрөл	Тэмдэгтийн урт	Тодорхойлолт
1	Дотоод танигч /Local ID/	Тэмдэгтийн мөр /Character string/	Тэмдэгтийн мөр /Character string/	50	Тухайн өгөгдлийг хариуцагч эрх бүхий этгээдийн үүсгэж өгсөн танигч, тоо болон үсгийг агуулсан давтагдашгүй дугаар байна.
2	Нэрийн талбар /Name space/	Тэмдэгтийн мөр /Character string/	Тэмдэгтийн мөр /Character string/	100	Өгөгдлийн нэр эсвэл өгөгдөл хариуцагч эрх бүхий байгууллагын нэр.
3	Танигчийн хувилбар /Version ID/	Огноо /Date time/	Огноо /Date time/	25	Орон зайн объектын одоогийн үйлчилж буй танигчийн хувилбар. Дотоод танигч шинэчлэгдсэн тохиолдолд хэд дэх эсвэл

					хэзээний хувилбар болохыг илэрхийлэгч үзүүлэлт бөгөөд дэс дугаар эсвэл огноо хэлбэрээр бүртгэнэ.
4	Мэдээлэл бүртгэсэн огноо /Begin lifespan version/	Огноо /Date time/	Огноо /Date time/	20	Орон зайн объектын энэ хувилбарыг орон зайн өгөгдлийн багцад оруулсан эсвэл өөрчилсөн огноо болон цаг.
5	Мэдээлэл засварласан, устгасан огноо /End lifespan version/	Огноо /Date time/	Огноо /Date time/	20	Орон зайн объектын энэ хувилбарыг орлуулсан эсвэл орон зайн өгөгдлийн багцад ашиглахаа больсон огноо.
6	Засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгж /Administrative unit sub class/	Засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгжийн дэд ангилал /Administrative unit sub class value/	-	-	Засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгжийн сум, дүүргийн ангилал. Administrative unit sub class value - кодын жагсаалтын утгаас авч ашиглана.
7	Сурагчийн тоо /Number of students/	Бүхэл тоо /Integer/	Бүхэл тоо /Integer/	7	Сурагчийн тоо.
8	Давтамж /Period/	Давтамжийн ангилал /Period value/	-	-	Мэдээллийг бүртгэдэг хугацааны давтамж.

А.2.6 Өгөгдлийн багц – Хүний хөгжлийн индекс (Human development index)

А.2.6.1 Биет төрлийн нэр: Хүний хөгжлийн индекс (Human development index)

Д/д	Атрибут	Талбарт оруулах утга	Утгын төрөл	Тэмдэгтийн урт	Тодорхойлолт
1	Дотоод танигч /Local ID/	Тэмдэгтийн мөр /Character string/	Тэмдэгтийн мөр /Character string/	50	Тухайн өгөгдлийг хариуцагч эрх бүхий этгээдийн үүсгэж өгсөн танигч, тоо болон үсгийг агуулсан давтагдашгүй дугаар байна.
2	Нэрийн талбар /Name space/	Тэмдэгтийн мөр /Character string/	Тэмдэгтийн мөр /Character string/	100	Өгөгдлийн нэр эсвэл өгөгдөл хариуцагч эрх бүхий байгууллагын нэр.
3	Танигчийн хувилбар /Version ID/	Огноо /Date time/	Огноо /Date time/	25	Орон зайн объектын одоогийн үйлчилж буй танигчийн хувилбар. Дотоод танигч шинэчлэгдсэн тохиолдолд хэд дэх эсвэл хэзээний хувилбар болохыг илэрхийлэгч

					үзүүлэлт бөгөөд дэс дугаар эсвэл огноо хэлбэрээр бүртгэнэ.
4	Мэдээлэл бүртгэсэн огноо /Begin lifespan version/	Огноо /Date time/	Огноо /Date time/	20	Орон зайн объектын энэ хувилбарыг орон зайн өгөгдлийн багцад оруулсан эсвэл өөрчилсөн огноо болон цаг.
5	Мэдээлэл засварласан, устгасан огноо /End lifespan version/	Огноо /Date time/	Огноо /Date time/	20	Орон зайн объектын энэ хувилбарыг орлуулсан эсвэл орон зайн өгөгдлийн багцад ашиглахаа больсон огноо.
6	Засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгж /Administrative unit sub class/	Засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгжийн дэд ангилал /Administrative unit sub class value/	-	-	Засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгжийн сум, дүүргийн ангилал. Administrative unit sub class value - кодын жагсаалтын утгаас авч ашиглана.
7	Хүний хөгжлийн индекс /Human development index/	Бутархай тоо /Decimal/	Бутархай тоо /Decimal/	5	Хүний хөгжлийн индекс
8	Давтамж /Period/	Давтамжийн ангилал /Period value/	-	-	Мэдээллийг бүртгэдэг хугацааны давтамж.

A.2.6.2 Биет төрлийн нэр: Жендерийн хөгжлийн индекс (Gender development index)

Д/д	Атрибут	Талбарт оруулах утга	Утгын төрөл	Тэмдэгтийн урт	Тодорхойлолт
1	Дотоод танигч /Local ID/	Тэмдэгтийн мөр /Character string/	Тэмдэгтийн мөр /Character string/	50	Тухайн өгөгдлийг хариуцагч эрх бүхий этгээдийн үүсгэж өгсөн танигч, тоо болон үсгийг агуулсан давтагдашгүй дугаар байна.
2	Нэрийн талбар /Name space/	Тэмдэгтийн мөр /Character string/	Тэмдэгтийн мөр /Character string/	100	Өгөгдлийн нэр эсвэл өгөгдөл хариуцагч эрх бүхий байгууллагын нэр.
3	Танигчийн хувилбар /Version ID/	Огноо /Date time/	Огноо /Date time/	25	Орон зайн объектын одоогийн үйлчилж буй танигчийн хувилбар. Дотоод танигч шинэчлэгдсэн тохиолдолд хэд дэх эсвэл хэзээний хувилбар болохыг илэрхийлэгч үзүүлэлт бөгөөд дэс дугаар эсвэл огноо хэлбэрээр бүртгэнэ.

4	Мэдээлэл бүртгэсэн огноо /Begin lifespan version/	Огноо /Date time/	Огноо /Date time/	20	Орон зайн объектын энэ хувилбарыг орон зайн өгөгдлийн багцад оруулсан эсвэл өөрчилсөн огноо болон цаг.
5	Мэдээлэл засварласан, устгасан огноо /End lifespan version/	Огноо /Date time/	Огноо /Date time/	20	Орон зайн объектын энэ хувилбарыг орлуулсан эсвэл орон зайн өгөгдлийн багцад ашиглахаа больсон огноо.
6	Засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгж /Administrative unit sub class/	Засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгжийн дэд ангилал /Administrative unit sub class value/	-	-	Засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгжийн сум, дүүргийн ангилал. Administrative unit sub class value - кодын жагсаалтын утгаас авч ашиглана.
7	Жендерийн хөгжлийн индекс /Gender development index/	Бутархай тоо /Decimal/	Бутархай тоо /Decimal/	5	Жендерийн хөгжлийн индекс
8	Давтамж /Period/	Давтамжийн ангилал /Period value/	-	-	Мэдээллийг бүртгэдэг хугацааны давтамж.

В хавсралт
(норматив)

Кодын жагсаалт

В.1 Өгөгдлийн багц – Хүн ам (Population)

В.1.1 Хүйсийн ангилал - Sex value

Д/д	Ангиллын утга	Тодорхойлолт
1	Эрэгтэй /male/	Эрэгтэй хүйстэй хүн
2	Эмэгтэй /female/	Эмэгтэй хүйстэй хүн
3	Бусад /other/	"эр, эмийг" ялгах шинж төрхийг хослуулсан хүн

В.1.2 Давтамжийн ангилал - Period value

Д/д	Ангиллын утга	Тодорхойлолт
1	Жил /year/	Тухайн мэдээг жилийн давтамжтайгаар бүртгэх.
2	5 жил /5years/	Тухайн мэдээг 5 жилийн давтамжтайгаар бүртгэх.
3	Улирал /season/	Тухайн мэдээг улирлын давтамжтайгаар бүртгэх.
4	Сар /monthly/	Тухайн мэдээг сарын давтамжтайгаар бүртгэх.

В.2 Өгөгдлийн багц – Хөдөлмөр эрхлэлт, хөдөлмөрийн дутуу ашиглалт, дундаж цалин (Labour force, labour underutilization and wage)

В.2.1 Насны ангилал - Age group value

Д/д	Ангиллын утга	Тодорхойлолт
1	0-4	0-4 хүртэлх насны хүн ам
2	5-9	5-9 хүртэлх насны хүн ам
3	10-14	10-14 хүртэлх насны хүн ам
4	15-19	15-19 хүртэлх насны хүн ам
5	20-24	20-24 хүртэлх насны хүн ам
6	25-29	25-29 хүртэлх насны хүн ам
7	30-34	30-34 хүртэлх насны хүн ам
8	35-39	35-39 хүртэлх насны хүн ам
9	40-44	40-44 хүртэлх насны хүн ам
10	45-49	45-49 хүртэлх насны хүн ам

11	50-54	50-54 хүртэлх насны хүн ам
12	55-59	55-59 хүртэлх насны хүн ам
13	60-64	60-64 хүртэлх насны хүн ам
14	65-69	65-69 хүртэлх насны хүн ам
15	70+	70, түүнээс дээш насны хүн ам

В.2.2 Эдийн засгийн үйл ажиллагааны салбарын ангилал - Classification of economic activities value

Д/д	Ангиллын утга	Тодорхойлолт
1	Хөдөө аж ахуй, ойн аж ахуй, загас барилт, ан агнуур /agricultureForestryFishingAndHunting/	Тухайн салбарт мал, амьтны болон ургамлын байгалийн нөөц ашиглалт хамаарна. Энэ салбарт хөдөө аж ахуйн ургамал ургуулах, мал, амьтан, үүний дотор үржлийн мал, амьтныг өсгөн үржүүлэх үйл ажиллагаа, мод бэлтгэл, фермд ч, байгаль орчинд ч бусад ургамал, мал, амьтан буюу мал, амьтны гаралтай бүтээгдэхүүний бэлтгэл орно.
2	Уул уурхай, олборлолт /miningAndQuarrying/	Байгалийн хатуу (нүүрс, хүдэр), шингэн (нефть) эсвэл хий (байгалийн хий) зэрэг эрдэс баялгийг олборлох уул уурхайн үйл ажиллагаа багтана. Олборлох үйл ажиллагаа нь далд эсвэл ил уурхай, далайн ёроолын уурхай гэх мэт уурхайгаас төрөл бүрийн аргаар гаргаж авах үйл ажиллагаа байж болно. Энэ салбарт боловсруулаагүй түүхий эд материалыг зах зээлд бэлтгэх нэмэлт үйл ажиллагаа орно. Тухайлбал, бутлах, нунтаглах, цэвэршүүлэх, хатаах, ангилах, хүдэр баяжуулах, байгалийн хийг шингэрүүлэх болон хатуу түлшийг бөөгнөрүүлэх үйл ажиллагаа багтана. Эдгээр үйл ажиллагааг уурхайн үйл ажиллагаа эрхэлдэг, ойролцоо байрлалтай өөр нэгжээр гүйцэтгүүлсэн байж болно.

3	Боловсруулах үйлдвэрлэл /processingIndustries/	Боловсруулах үйлдвэрлэл нь түүхий эд, материалыг физик болон химийн аргаар хувиргаж шинэ бүтээгдэхүүн үүсгэх үйл ажиллагаа юм. Боловсруулах үйлдвэрлэлийн завсрын бүтээгдэхүүн нь хөдөө аж ахуй, ойн аж ахуй, загас агнуур, уул уурхай, олборлолтын бүтээгдэхүүнүүд орно. Мөн бусад боловсруулах үйлдвэрлэлийн бүтээгдэхүүн болох түүхий эд материал, бодис эсвэл бүтээгдэхүүнийг хувиргахад орох түүхий эд байна. Барааг шинэчлэх, сэргээн босгох, өөрчлөх үйл ажиллагаа нь ихэвчлэн боловсруулах үйлдвэрлэлийн үйл ажиллагаа байна.
4	Цахилгаан, хий, уур, агааржуулалтын хангамж /electricity, gas, SteamAndAirConditioningSupply/	Энэ салбарт дэд бүтцийн /сүлжээ/ шугам хоолойгоор дамжуулан цахилгаан эрчим хүч, хий, уур, халуун, хүйтэн усаар хангах үйл ажиллагаа хамрагдана. Түүнчлэн нэгдсэн сүлжээгүй орон нутгийн чанартай барилга байгууламжийн бие даасан эх үүсвэр бүхий цахилгаан, хий, уур, халуун, хүйтэн усаар хангах, түгээх ажиллагаа мөн багтана.
5	Усан хангамж; бохир ус, хог, хаягдлын менежмент болон цэвэрлэх үйл ажиллагаа /water supply; sewerage, wasteManagementAndRemediationActivities/	Энэ салбарт өрхийн болон үйлдвэрийн хатуу эсвэл хатуу бус, бохирдсон талбай зэргийн хог, хаягдлыг цуглуулах, ариутгах, боловсруулахтай холбогдох үйл ажиллагаа багтана.
6	Барилга /construction/	Энэ салбарт мэргэжлийн гүйцэтгэгч байгууллагын гүйцэтгэсэн барилга угсралт, инженерийн барилга байгууламжийн угсралтын ажил орно. Энд шинэ барилгын угсралтын ажил, өргөтгөл, шинэчлэлтийн ажил, барилгын засварын үйл ажиллагаа орно.
7	Бөөний болон жижиглэн худалдаа, машин, мотоциклийн засвар, үйлчилгээ	Энэ салбарт бүх төрлийн бараа бүтээгдэхүүний бөөний болон жижиглэн

	/wholesaleAndRetailTrade; repairOfMotorVehiclesAndMotorcycles/	худалдаа, тухайлбал, хувирган өөрчлөхгүй худалдаалах, барааг худалдан авах явцад гарах үйлчилгээ орно. Бөөний болон жижиглэнгийн худалдаа нь бараа бүтээгдэхүүний хуваарилалтын эцсийн шатны үйл ажиллагаа юм. Энэ салбарт машин, мотоциклийн засвар, үйлчилгээ хамаарна.
8	Тээвэр ба агуулахын үйл ажиллагаа /transportationAndStorage/	Энэ салбарт хий дамжуулах хоолой, төмөр зам, авто зам, усан ба агаарын тээврийн тогтсон хуваарьтай, хуваарьгүй ачаа болон зорчигч тээвэр, агуулах, ачаа, тээшний үйлчилгээ, автомашины зогсоол, гарааш зэрэг үйл ажиллагаа орно. Түүнчлэн тээврийн хэрэгслийг ажиллуулагч хүнтэй нь түрээслэх үйл ажиллагаа энэ салбарт багтана. Мөн шуудан, холбооны үйл ажиллагаа орно.
9	Зочид буудал, байр, сууц болон нийтийн хоолны үйлчилгээ /accomodationAndFoodServiceActivities/	Жуулчид, бусад аялагчдыг богино хугацаагаар байр сууцаар хангах, шууд хэрэглэх зориулалттай хоол хүнс, ундаагаар үйлчлэх үйл ажиллагаа орно. Энэ салбарт хамаарах нэмэлт үйлчилгээний хэмжээ, төрөл нь нэлээд өргөн хүрээтэй байж болно.
10	Мэдээлэл, холбоо /informationAndCommunication/	Энэ салбарт мэдээлэл, соёлын бүтээгдэхүүний үйлчилгээ, энэ төрлийн бүтээгдэхүүнийг дамжуулах, тараах үйл ажиллагаа, тухайлбал, холбоо, мэдээллийн технологийн үйл ажиллагаа, мэдээлэл боловсруулах болон мэдээллийн үйлчилгээтэй холбогдох бусад үйл ажиллагаа орно.
11	Санхүүгийн болон даатгалын үйл ажиллагаа /financialAndInsuranceActivities/	Санхүүгийн үйлчилгээний үйл ажиллагаа, даатгал, давхар даатгал, тэтгэврийн санхүүжилтийн үйл ажиллагаа болон санхүүгийн үйлчилгээг

		дэмжих үйл ажиллагаа энэ салбарт орно. Холдинг компанийн үйл ажиллагаа, итгэлцлийн үйл ажиллагаа, сангууд болон бусад ижил төстэй санхүүгийн байгууллагуудын үйл ажиллагаа зэрэг хөрөнгө эзэмших үйл ажиллагаа мөн энэ салбарт багтана.
12	Үл хөдлөх хөрөнгийн үйл ажиллагаа /realEstateActivities/	Энд лизингийн үйлчилгээ үзүүлэгч, агент, брокерын үл хөдлөх хөрөнгө худалдах, үл хөдлөх хөрөнгө түрээслэх, үнэлгээ хийх зэрэг үйлчилгээ орно. Энэ салбарын үйл ажиллагаа нь төлбөр болон гэрээнд үндэслэн хийгддэг бөгөөд эзэмшигчийн эсвэл лизингээр авсан өмчийг ашиглах үйл ажиллагаа байж болно. Мөн эзэмшигчийн эсвэл лизингээр баригдаж байгаа барилга, байгууламжийг оруулна. Энэ салбарт үл хөдлөх хөрөнгөтэй холбогдох бүхий л үйл ажиллагаа багтана.
13	Мэргэжлийн шинжлэх ухаан болон техникийн үйл ажиллагаа /professional, scientificAndTechnicalActivities/	Энэ салбарт мэргэшсэн мэргэжил, шинжлэх ухаан болон техникийн үйл ажиллагаа багтана. Эдгээр үйл ажиллагаа нь ахисан түвшний сургалт, мэргэшсэн мэдлэг олгох, хэрэглэгчдэд ур чадвар бий болгох зэрэг сургалтууд орно.
14	Удирдлагын болон дэмжлэг үзүүлэх үйл ажиллагаа /administrativeAndSupportServiceActivities/	Бизнесийн үндсэн үйл ажиллагааг дэмжих төрөл бүрийн үйл ажиллагааг энд хамруулна. Эдгээр үйл ажиллагааны анхдагч зорилго нь мэргэшсэн мэдлэгийг олгохгүй тул салбар М-ээс ялгаатай.
15	Төрийн удирдлага, батлан хамгаалах үйл ажиллагаа, албан журмын нийгмийн хамгаалал /publicAdministrationAndDefence; compulsorySocialInsurancy/	Энэ салбарт төрийн удирдлагын үйл ажиллагаа орно. Үүнд хуулийн тайлбар, тогтоол, тэдгээрт зохицуулалт, тэдгээр дээр суурилсан үйл ажиллагааны удирдлага, хууль тогтоох үйл ажиллагаа, татвар, улсын батлан хамгаалах,

		нийгмийн хэв журам, аюулгүй байдлын үйл ажиллагаа, цагаачлалын үйлчилгээ, гадаад харилцааны үйл ажиллагаа Засгийн газрын хөтөлбөрийн удирдлагын үйл ажиллагаа зэрэг орно. Мөн энэ салбарт албан журмын нийгмийн хамгааллын үйл ажиллагаа багтана.
16	Боловсрол /educationServices/	Энэ салбарт албан сургалтын өдөр, орой, эчнээ, экстернат хэлбэрээр болон албан бус боловсрол (бие даан суралцах, зайн, радио, телевизийн, онлайн, дүйцсэн, сургалт, хөтөлбөр гэх мэт)-оор дамжуулан хүүхэд, насанд хүрэгчдэд боловсрол эзэмшүүлэх, мэргэшлээ дээшлүүлэх сургалтын үйл ажиллагаа орно. Сургалт эрхлэх тусгай зөвшөөрөлтэй өмчийн бүх хэлбэрийн байгууллагууд хамрагдана.
17	Хүний эрүүл мэнд, нийгмийн халамжийн үйл ажиллагаа /healthAndSocialWelfare/	Энэ салбарт хүний эрүүл мэнд, нийгмийн халамжийн үйл ажиллагаа орно. Тухайлбал хүн амын эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээ үзүүлдэг эмнэлэг, эмнэлгийн мэргэжилтнүүд, нийгмийн эрүүл мэндийн чиглэлээр тусламж үйлчилгээ үзүүлдэг нийгмийн ажилтны бусад үйл ажиллагаа хамаарна.
18	Урлаг, үзвэр, тоглоом, наадам /arts, entertainmentAndRecreation/	Энэ салбарт өргөн хүрээг хамарсан төрөл бүрийн соёлын уулзалт, үзвэр болон олон нийтийг хамарсан сонирхолтой тоглоом наадам, урлагийн тоглолт, музейн үйлчилгээ, мөрийтэй тоглоом, чөлөөт цагийн үйл ажиллагааг хамруулна.
19	Үйлчилгээний бусад үйл ажиллагаа /otherServiceActivities/	Энэ салбарт гишүүнчлэл бүхий байгууллагын үйл ажиллагаа, компьютер, өрхийн болон хувийн хэрэглээний барааны засвар, үйлчилгээ, өмнөх бүлэг, ангид ороогүй хувийн

		хэрэглээний төрөл бүрийн бусад үйлчилгээ орно.
20	Хүн хөлслөн ажиллуулдаг өрхийн үйл ажиллагаа /activitiesOfHouseholdsAsEmployers/	Хүн хөлслөн ажиллуулдаг өрхийн үйл ажиллагаа. Өрхийн өөрийн хэрэглээнд зориулан үйлдвэрлэсэн, нэр төрлөөр нь тодорхойлох боломжгүй бүтээгдэхүүн, үйлчилгээ
21	Олон улсын байгууллага, суурин төлөөлөгчийн үйл ажиллагаа /activitiesOfExtraterritorialOrganizationsAndBodies/	Энэ ангид Нэгдсэн Үндэстний Байгууллага, түүний системийн төрөлжсөн байгууллагууд, бүс нутгийн төлөөлөгчид, Олон улсын валютын сан, Дэлхийн банк, Дэлхийн гаалийн байгууллага, Эдийн засаг, хамтын ажиллагаа, хөгжлийн байгууллага, Нефть экспортлогч орнуудын байгууллага, Европын холбоо, Европын чөлөөт худалдааны нийгэмлэг зэрэг олон улсын байгууллагын үйл ажиллагаа орно.

В.3 Өгөгдлийн багц – Ядуурал, өрхийн орлого, зарлага, дундаж хэрэглээ (Household income, expenditure and minimum subsistence level of population)

В.3.1 Орлогын төрлийн үндсэн ангилал - Income type value

Д/д	Ангиллын утга	Тодорхойлолт
1	Мөнгөн орлого /monetaryIncome/	Мөнгөн орлого
2	Бусдаас үнэгүй авсан /receivedFromOthersFreeOfCharge/	Бусдаас үнэгүй авсан
3	Өөрийн аж ахуйгаас үнэгүй хэрэглэсэн хүнсний бүтээгдэхүүн /foodstuff, whichConsumedFromPrivateFarmOrEnterprise/	Өөрийн аж ахуйгаас үнэгүй хэрэглэсэн хүнсний бүтээгдэхүүн

В.3.2 Орлогын төрлийн дэд ангилал - Income sub type value

Д/д	Дэд ангилал	Үндсэн ангилал
1	Цалин хөлс /wagesAndSalaries/	Мөнгөн орлого /monetaryIncome/
2	Тэтгэвэр, тэтгэмж /pensionsAndAllowance/	

3	Өрхийн үйлдвэрлэл, үйлчилгээний орлого /incomeFromHouseholdBusinesses/	
4	Бусад /Other/	

В.3.3 Зарлагын төрлийн үндсэн ангилал - Expenditure type value

Д/д	Ангиллын утга	Тодорхойлолт
1	Мөнгөн зарлага /monetaryExpenditure/	Мөнгөн зарлага.
2	Бусдаас үнэгүй авсан /receivedFromOthersFreeOfCharge/	Бусдаас үнэгүй авсан.
3	Өөрийн аж ахуйгаас үнэгүй хэрэглэсэн хүнсний бүтээгдэхүүн /foodstuff, whichConsumedFromPrivateFarmOrEnterprise/	Өөрийн аж ахуйгаас үнэгүй хэрэглэсэн хүнсний бүтээгдэхүүн.

В.3.4 Зарлагын төрлийн дэд ангилал - Expenditure sub type value

Д/д	Дэд ангилал	Үндсэн ангилал
1	Хүнсний зүйлийн зарлага /foodExpenses/	Мөнгөн зарлага /monetaryExpenditure/
2	Хүнсний бус бараа, үйлчилгээний зарлага /nonfoodExpensesAndServices/	
3	Хадгаламжид /savings/	
4	Бусдад өгсөн бэлэг, тусламж /giftsAndBenefitsGaveForOthers/	

В.4 Өгөгдлийн багц – Эрүүл мэнд (Health)

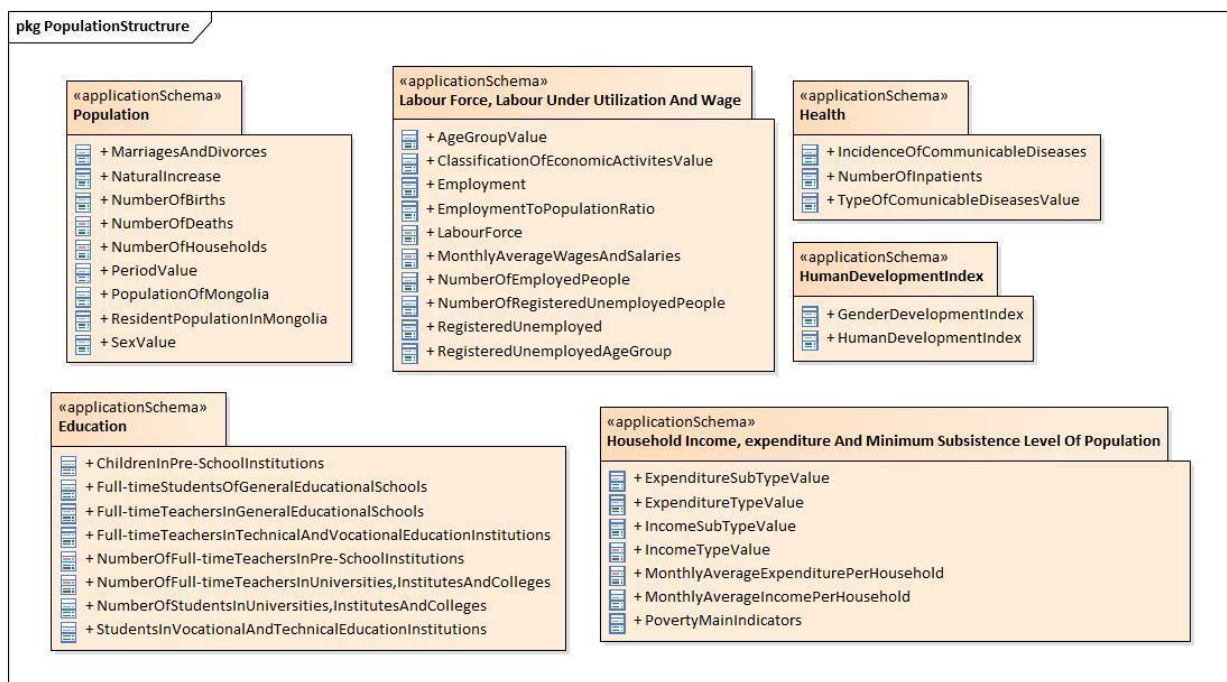
В.4.1 Халдварт өвчний төрөл – Type of communicable diseases value

Д/д	Ангиллын утга	Тодорхойлолт
1	Вируст гепатит /hepatitisVirus/	Дэлхийд хамгийн элбэг тохиолдох элэгний халдварт өвчин юм.
2	Улаанууд /reds/	Улаанууд.
3	Гахай хавдар /actinomycosis/	Гахайн хавдар нь өвчтэй хүнээс амьсгалын замаар халдварлаж, чихний ар, өмнөд талын шүлсний булчирхайг ихэвчлэн гэмтээдэг халдварт өвчин юм.
4	Менингококк /meningococcus/	Менингококк халдвар нь арьсан дээрх өвөрмөц зөв биш хэлбэртэй цусархаг тууралт болон тархины зөөлөн бүрхүүл, тархины эдийн үрэвслээр

		илэрдэг, <i>Neisseria meningitidis</i> гэгдэх нянгаар үүсгэгддэг амьсгалын замын цочмог халдварт өвчин.
5	Салхин цэцэг /varicella/	Цочмог, системжсэн ихэнх тохиолдолд хүүхэд байх үед varicella zoster вирусээр дамжиж халдварладаг халдварт өвчин юм.
6	Цусан суулга /dysentery/	Шигеллийн(<i>Shigella</i>) төрлийн нянгаар үүсгэгддэг гэдэсний халдварт өвчин юм.
7	Бруцеллёз /brucellosis/	Мал, амьтнаас хүнд халдварладаг өвчнөөс манай орны нөхцөлд хамгийн олонтоо тохиолддог өвчин бөгөөд өвчтэй мал, амьтнаас хүнд халдварлаж, мэдрэл, цус шингэний тогтолцоо, тулгуур хөдөлгөөний болон дотор эрхтэн (зүрх, уушги, элэг, дэлүү), шээс, бэлгийн эрхтэн зэргийг гэмтээдэг, дахих, архагших хандлагатай халдварт өвчин юм.
8	Гар хөл, амны өвчин /diseasesOfTheHands, feetAndMouth/	Хоолой залгиурын халдвараар эхэлдэг элбэг тохиолддог халдварт өвчин.
9	Сүрьеэ /tuberculosis/	Амьсгалын замаар дамжих халдварт өвчин.
10	Тэмбүү /syphilis/	Бэлгийн замаар дамжих халдварт өвчин.
11	Гонококкт халдвар /gonococcalInfection/	Бэлгийн замаар дамжих халдварт өвчин.
12	Трихомониаз /trichomoniasis/	Бэлгийн замаар дамжих халдварт өвчин.
13	ХДХВ/ДОХ /HIV/AIDS/	Бэлгийн замаар дамжих халдварт өвчин.
14	Мөөгөнцөр /mycoses/	Халдварт өвчин.
15	Коронавируст халдвар /coronavirus/	Амьтнаас хүнд халдварласан 7 дахь төрлийн шинэ коронавирусууд үүсгэгдсэн амьсгалын замын халдварт өвчин.
16	Бусад /other/	бусад

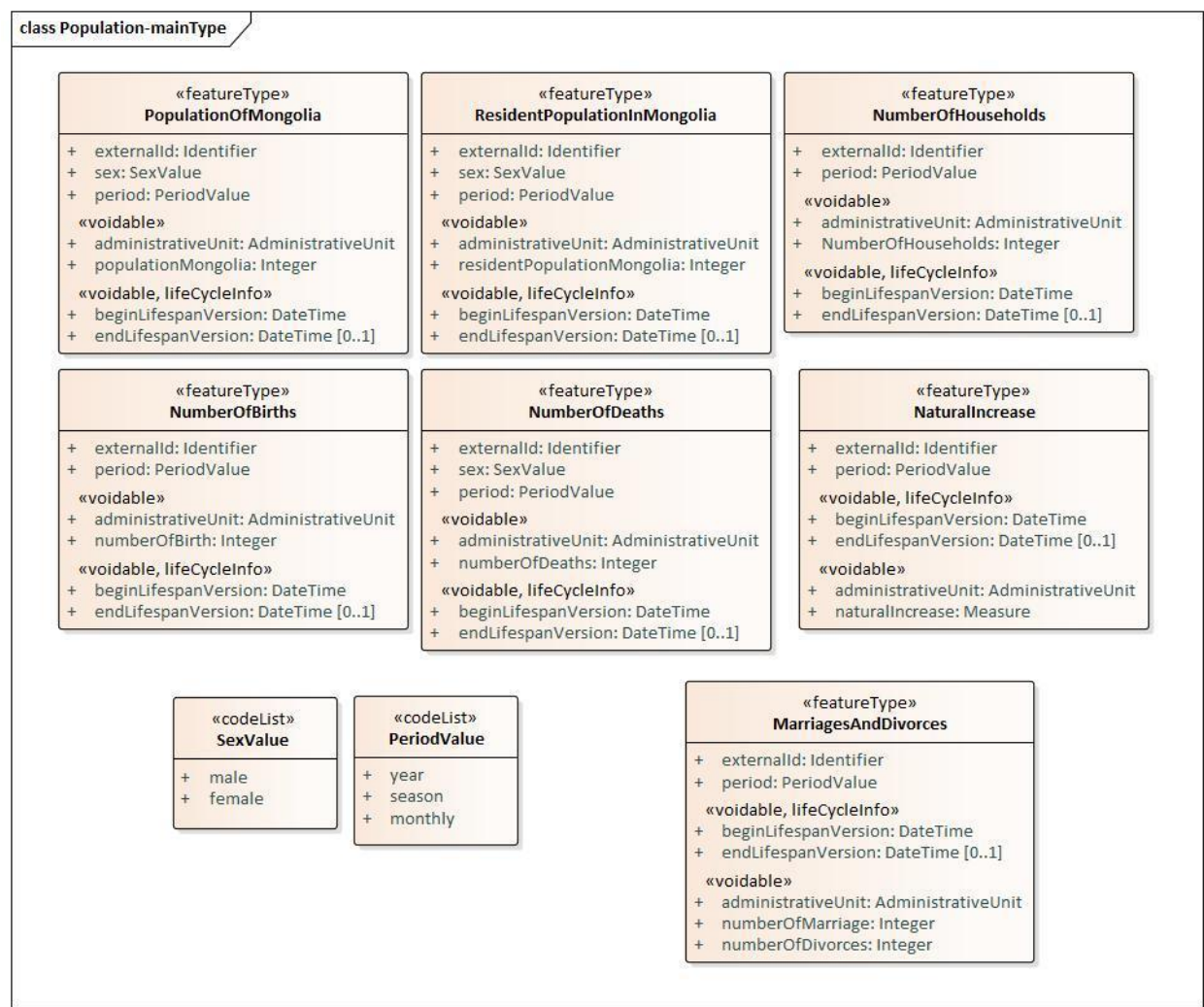
С хавсралт (норматив)

UML (нэгдсэн загварчлалын хэл)-ийн диаграмм

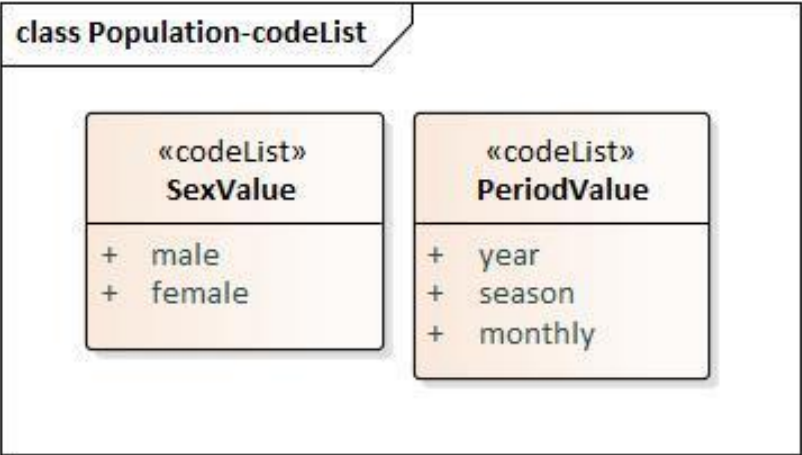

С.1-р зураг - UML диаграмм: Хүн ам, нийгмийн салбарын мэдээллийн орон зайн өгөгдлийн үзүүлэлт – Үндсэн төрлүүдийн тойм

C.1 Хүн ам

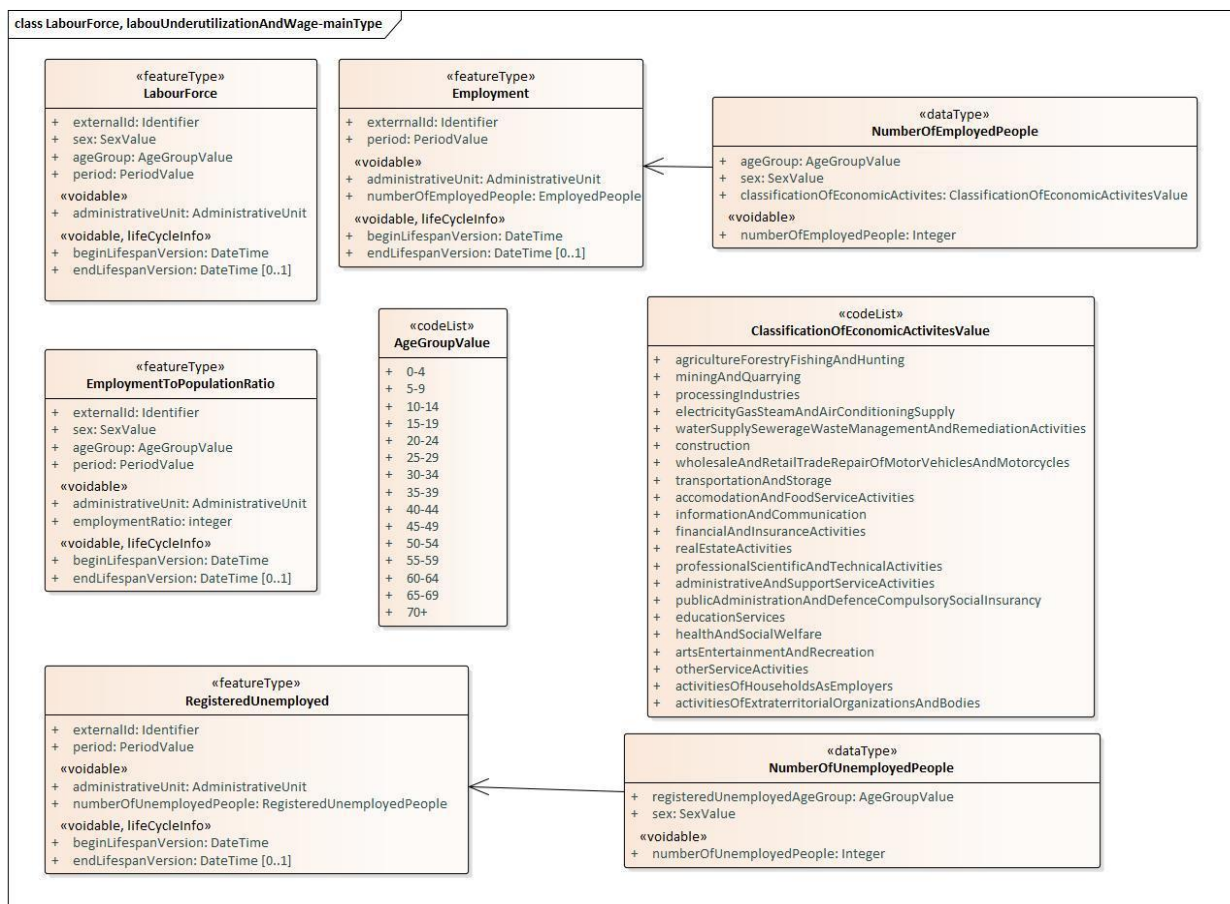

C.2-р зураг - UML диаграмм: Хүн ам багцын ерөнхий хүснэгт

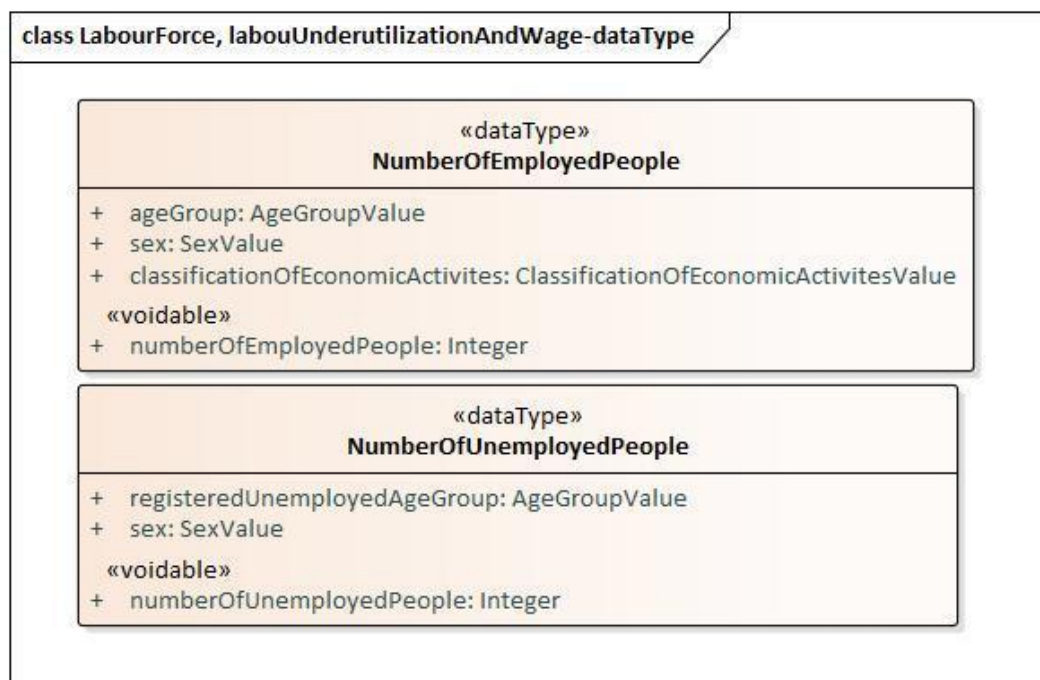

C.3-р зураг - UML диаграмм: Хүн ам багцын кодын жагсаалт

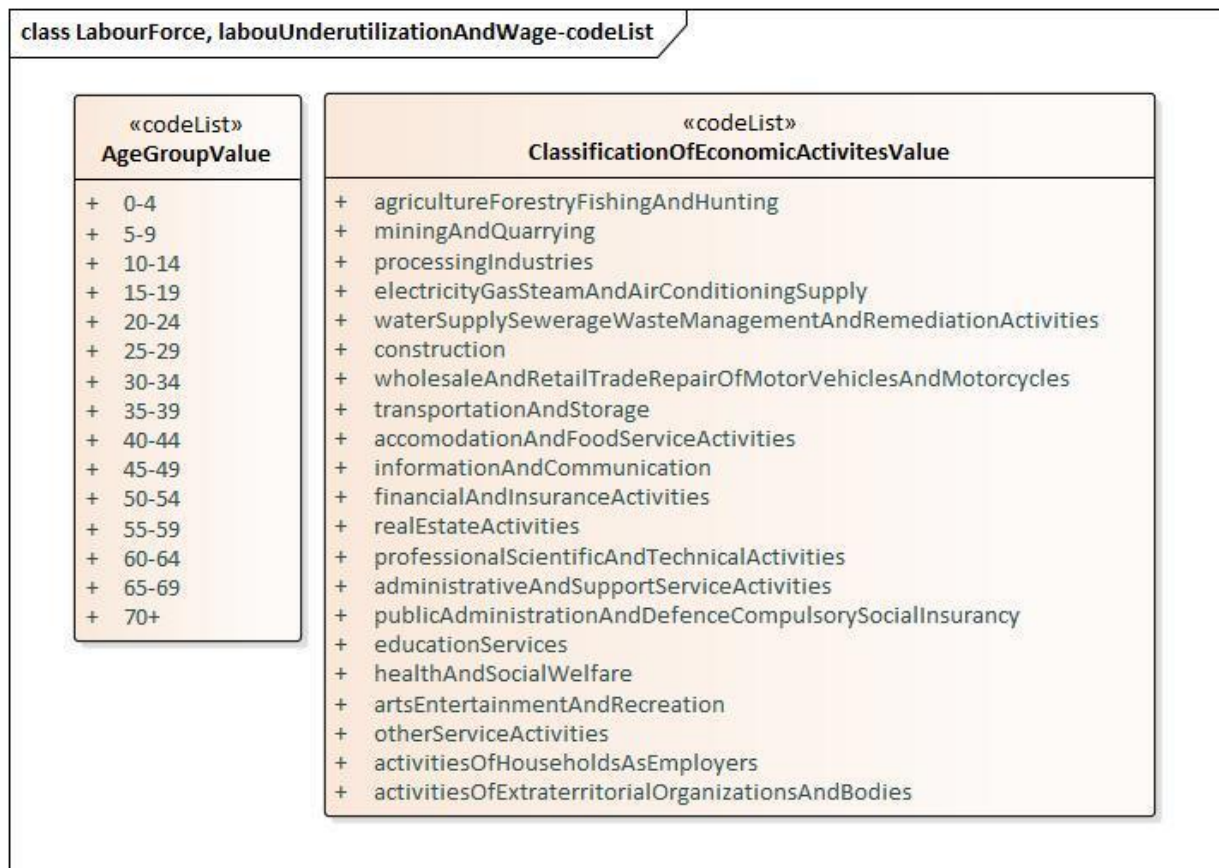
C.2 Хөдөлмөр эрхлэлт, хөдөлмөрийн дутуу ашиглалт, дундаж цалин

C.4-р зураг - UML диаграмм: Хөдөлмөр эрхлэлт, хөдөлмөрийн дутуу ашиглалт, дундаж цалин багцын ерөнхий хүснэгт

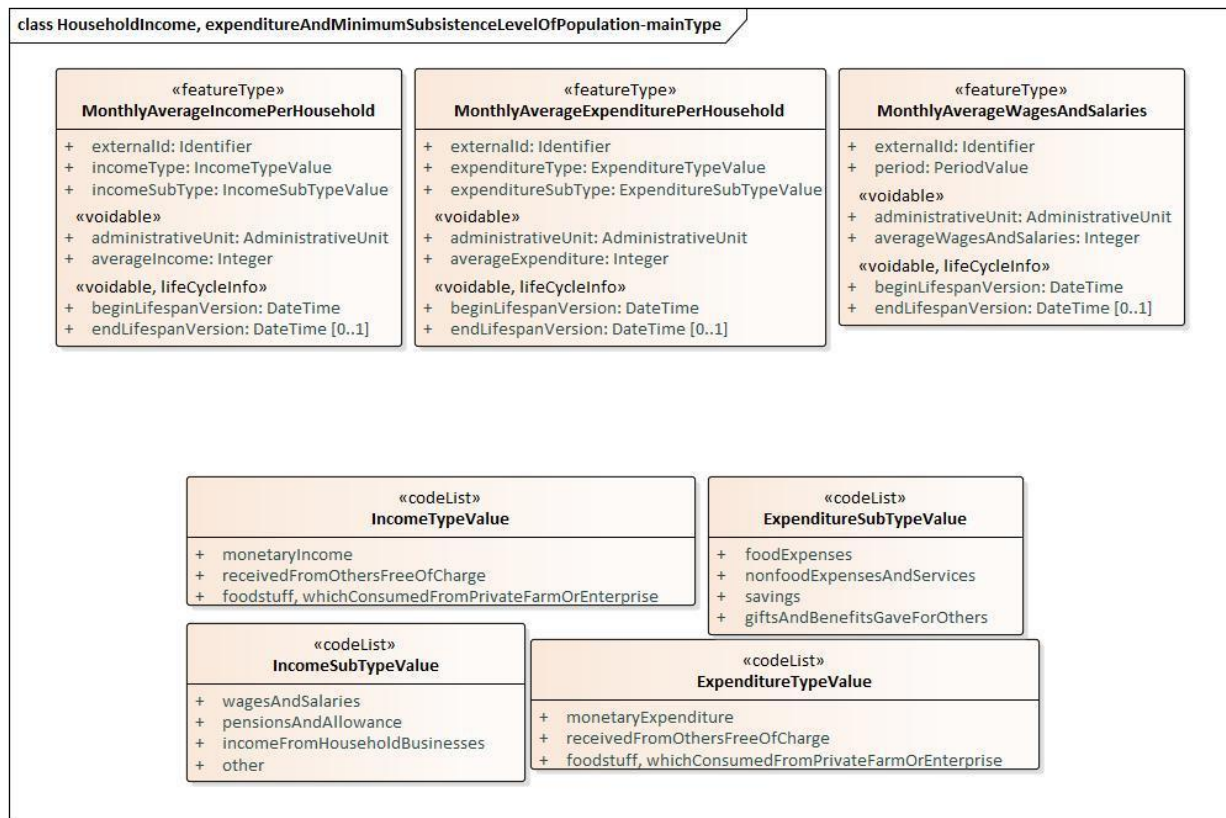

C.5-р зураг - UML диаграмм: Хөдөлмөр эрхлэлт, хөдөлмөрийн дутуу ашиглалт, дундаж цалин багцын өгөгдөл төрөл

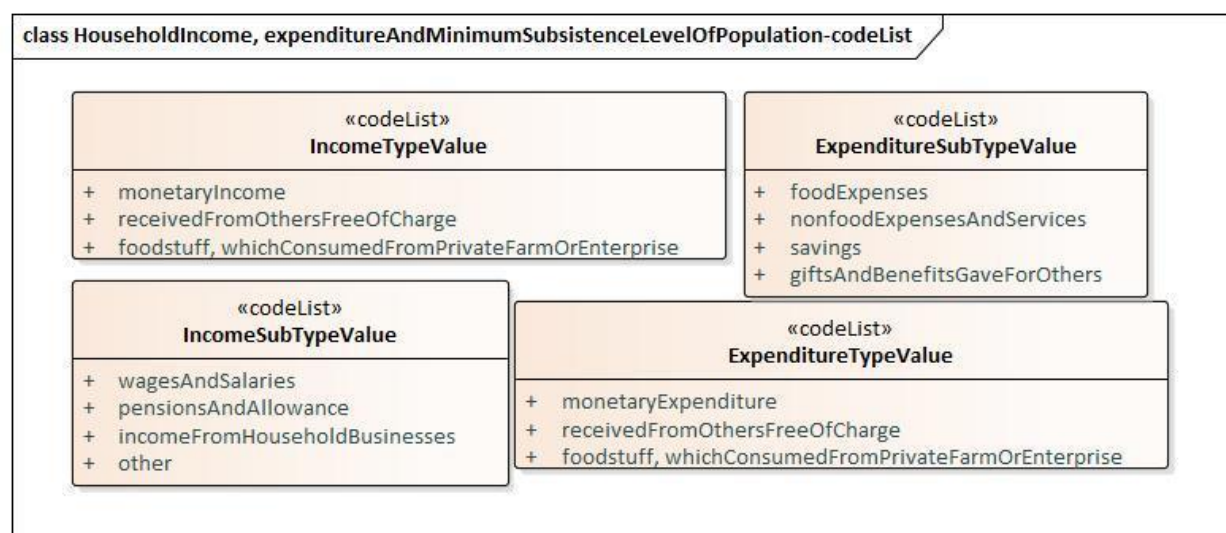

С.6-р зураг - UML диаграмм: Хөдөлмөр эрхлэлт, хөдөлмөрийн дутуу ашиглалт, дундаж цалин багцын кодын жагсаалт

С.3 Ядуурал, өрхийн орлого, зарлага, дундаж хэрэглээ

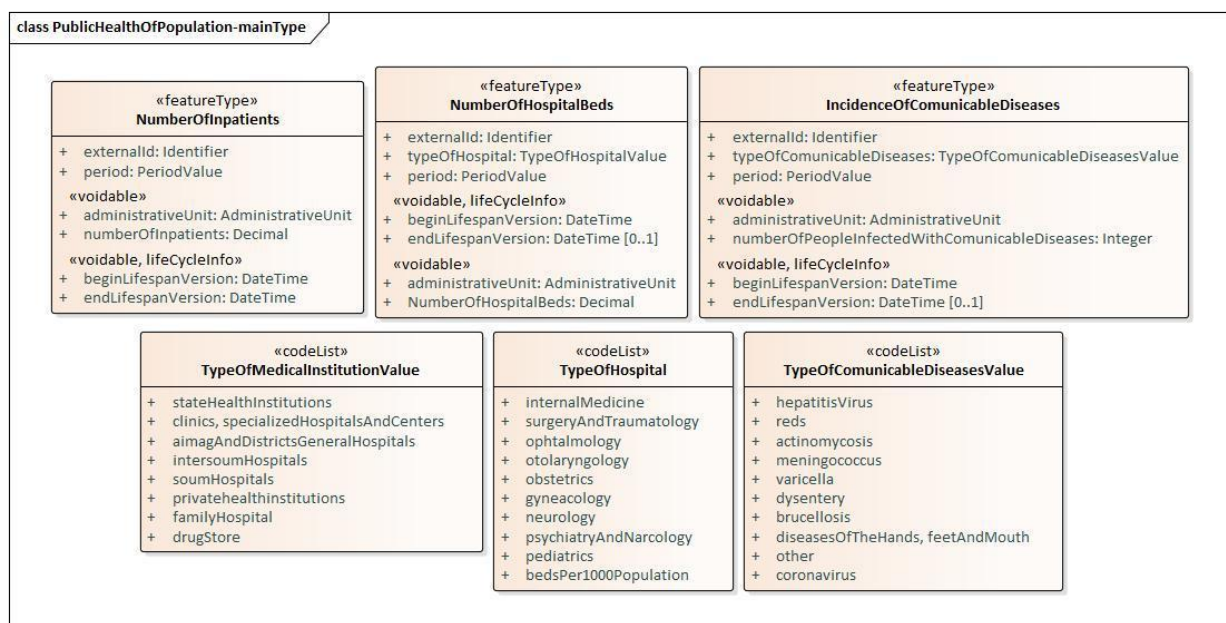

С.7-р зураг - UML диаграмм: Ядуурал, өрхийн орлого, зарлага, дундаж хэрэглээ багцын ерөнхий хүснэгт

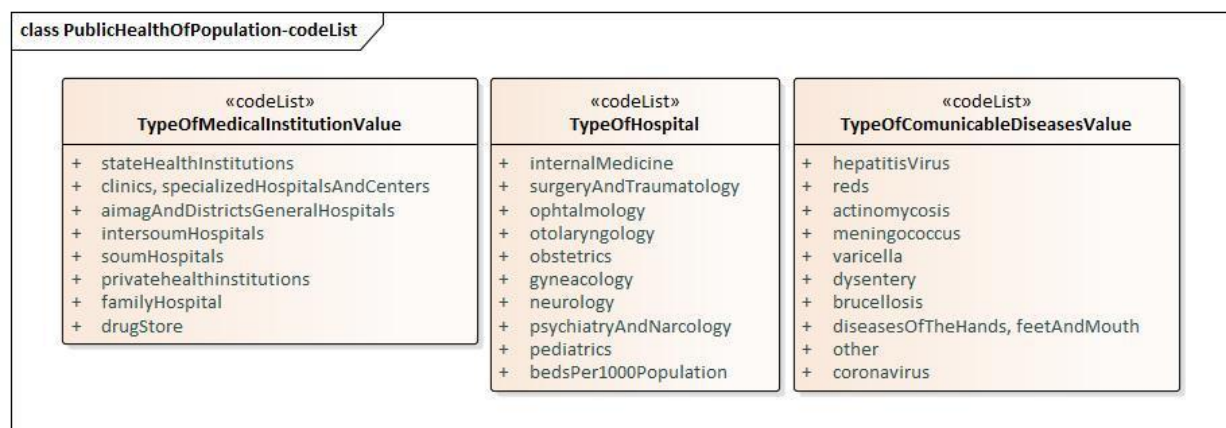

С.8-р зураг - UML диаграмм: Ядуурал, өрхийн орлого, зарлага, дундаж хэрэглээ багцын кодын жагсаалт

С.4 Эрүүл мэнд

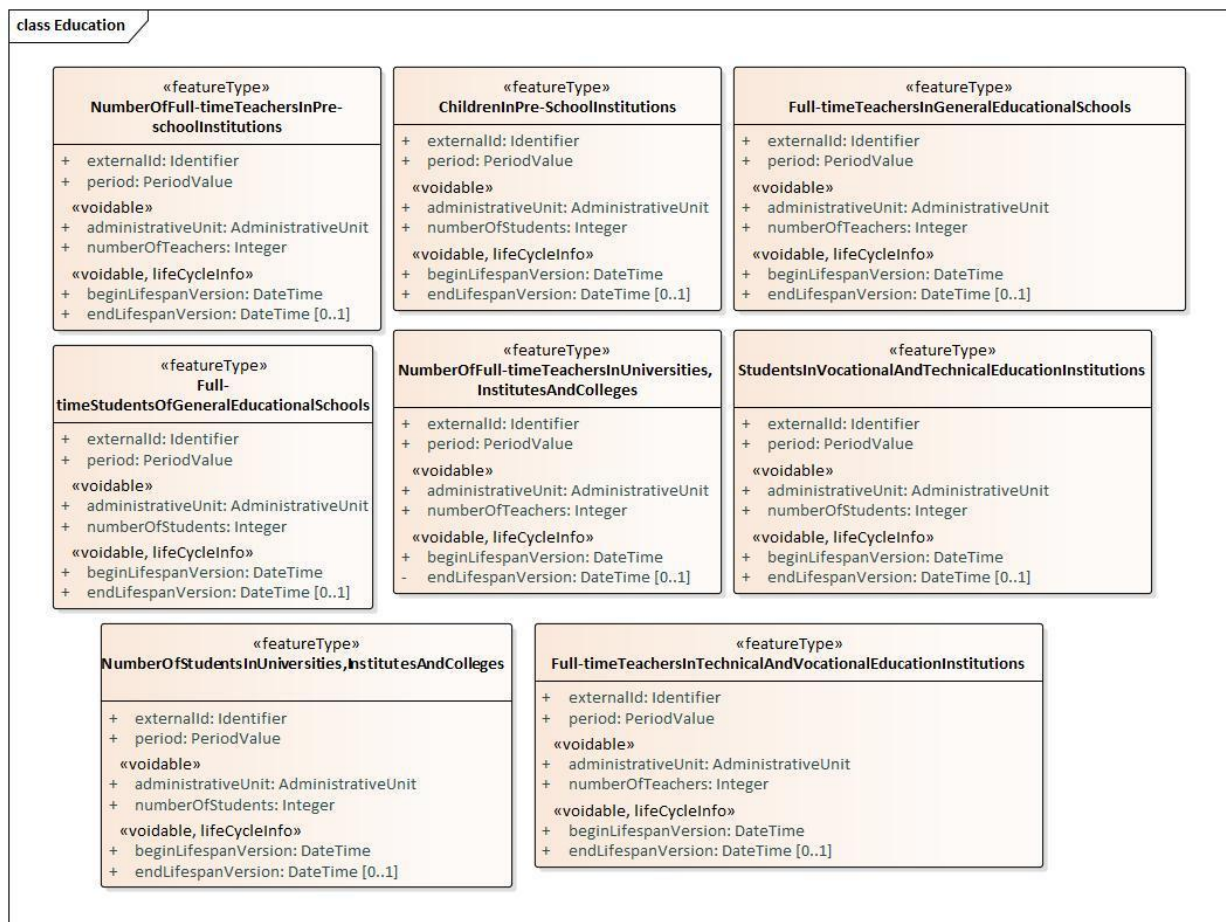

С.9-р зураг - UML диаграмм: Эрүүл мэнд багцын ерөнхий хүснэгт

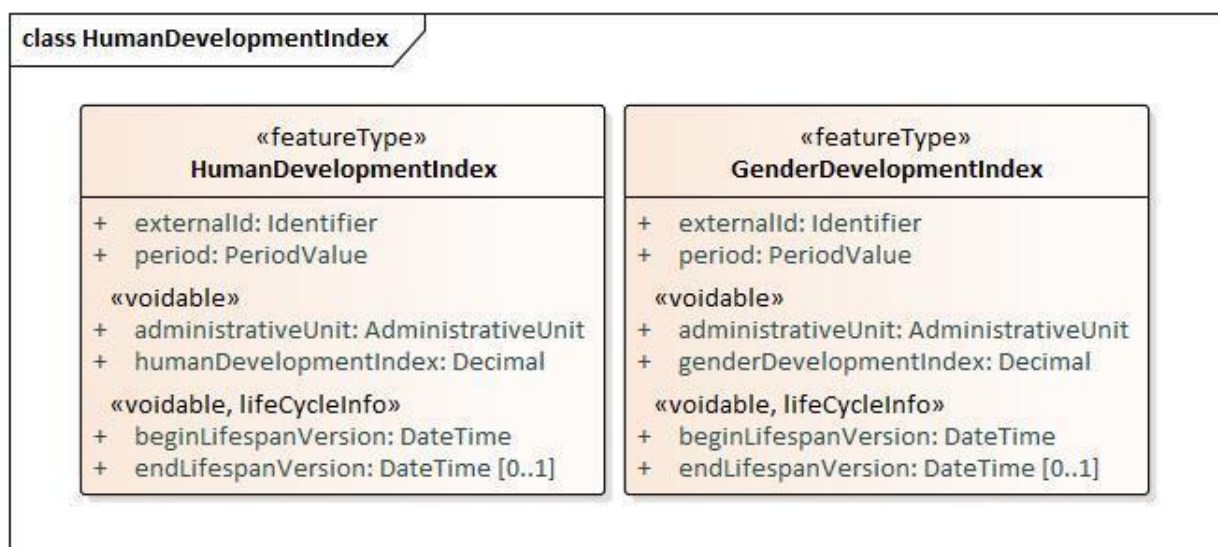
С.10-р зураг - UML диаграмм: Эрүүл мэнд багцын кодын жагсаалт

C.5 Боловсрол

C.11-р зураг - UML диаграмм: Боловсрол багцын ерөнхий хүснэгт

C.6 Хүний хөгжлийн индекс

C.11-р зураг - UML диаграмм: Хүний хөгжлийн индекс багцын ерөнхий хүснэгт

Ном зүй

- [1] INSPIRE D2.8.III.10, 2013, Хүн ам зүйн өгөгдлийн үзүүлэлт-Техникийн шаардлага
- [2] INSPIRE DS-D2.8.I.3, 2014, Хүн ам зүйн өгөгдлийн үзүүлэлт-Техникийн шаардлага,
- [3] [ISO 19101] EN ISO 19101:2005 Газарзүйн мэдээлэл – Эшлэлийн загвар (ISO 19101:2002)
- [4] [ISO 19103] ISO/TS 19103:2005, Газарзүйн мэдээлэл – Ойлголтын схемийн хэл
- [5] [ISO 19107] EN ISO 19107:2005, Газарзүйн мэдээлэл – Орон зайн схем (ISO 19107:2003)
- [6] [ISO 19115] EN ISO 19115:2005, Газарзүйн мэдээлэл – Мета өгөгдөл (ISO 19115:2003)
- [7] [ISO 19118] EN ISO 19118:2006, Газарзүйн мэдээлэл – Кодчлол (ISO 19118:2005)
- [8] [ISO 19139] ISO/TS 19139:2007, Газарзүйн мэдээлэл – Мета өгөгдөл – XML схемийн хэрэгжилт
- [9] MNS 1-1:2006, Монгол Улсын стандартчиллын тогтолцооны суурь стандарт
- [10] MNS 1-2:2006, Монгол Улсын стандартчиллын тогтолцооны суурь стандарт
- [11] Монгол Улсын Статистикийн тухай хууль
- [12] Монгол Улсын Хүн Ам Орон Сууцны Улсын Тооллогын Тухай хууль
- [13] Статистикийн мэдээллийн нэгдсэн сан